

310357

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 9. } చెన్న పట్టణము 1922 వ సం॥ సెప్టెంబరు నెల 21-వ తేది గురువారము (No 144

సంపుటము 5 } ఈ పత్రిక నా ముద్ర వత్తురము, భద్రపదమాస అమావాస్య 30. (సంవత్సరం 1922)

అమృతంజనము అన్ని

నొప్పులకు మంచిమందు

అమృతంజనము గాయము పుండ్లకు

పున మయిన మందు

చక్కని డబ్బీ తో సహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింటనుండదగినది

అమృతంజనము లోక ప్రసిద్ధి బహుళము. అమృతంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధమౌతుంది. అమృతంజనము అమృతశక్తి నూర్చుకొని మాయమందుగాను, నకలుమందులవలన మోసముగలుగును. పంచభావచిట్టి చూచుకొని మోసముగలుగుదు అమృతంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతలన జేతమునందంతలను వెలసినవి.

అమృతంజనము డిపో, బొంబాయి లేక, నెం. 7 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

సరస్వతి వాచక పుస్తకములు

భారతీ రాఘవేంద్రరావు పంతులుగారి ప్రణీతము.

(255)

ఈ వాచకములు Text Book Committee వారిచే ఆమోదించబడి 1921 సం॥ జూన్ 22 తేది కేబిల్లో ప్రచురింపబడినవి. వెంటనే మేము మామిత్రుల సలహాపై శ్రీ దైత్యుల వారి Proceedings R. C. No. 1447/19 Dated 11-7-19 ప్రకారము Co-operative Societies and Industries ను గురించి పాఠములు వ్రాయించి వెనుకటి పాఠములలో జేర్చి ప్రచురించితిమి. అప్పటినుండియు మా చిన్ని పాఠకములు సర్వజనాదరణమును బడసి, దివాదివాళి వృద్ధి నొందుచుండ మా మిత్రుల శ్రీ పాఠములు Text Book Committee వారిచే ఆమోదించబడినవి గావనియు ఇందు కొన్ని పాఠములు హెచ్చుగా నున్నవనియు శ్రీ దైత్యుల వారికి తెలియపరచి మా పుస్తకములలో తేలిపోని నిందారోపణము చేయుచు, చాలచుండి విద్యార్థి కాదులకు తెలియజేసితి.

గుణగ్రహణవారీణులైన శ్రీ దైత్యుల వారు మేము చేర్చిన పాఠములను ఆమోదించుచు Special Case గామారు Proceedings R. C. No. 185 E 21-30-22 తేదిని పంపియున్నారు. కావున విద్యార్థి కాదులకును ఉపాధ్యాయులకును మేము విన్నవించుకొనున దేమనగా నిందారోపణముచేయు మా మిత్రులమాటవిని మా సరస్వతీవాచకములపై కినుక బూనక అనేక సూతనవిషయములతో ప్రచురింపబడిన మా చిన్ని పుస్తకములను వాడుకలోనికి తెచ్చుభారము మీయది. కావున తేగరీతిని మారు ప్రోత్సాహమునంగ గలందులకు కోరుచున్నాము.

సరస్వతీ గణితభోధిని: ఆనేక సూతన విషయములతో, క్రొత్త పోస్టు కేట్లు తెలుపుచు బాల్య జ్ఞానాభివృద్ధి నతి క్రియంప జేయు వనేక యుక్తి లెఖన, నోటిలెఖన, చుంచలెఖన చేర్చి ప్రచురింపబడినది. 0-2-0

“మొదటితరగతి 0-3-0, రెండవతరగతి 0-3-0, మూడవతరగతి 0-4-0, నాల్గవతరగతి 0-5-0, ఐదవతరగతి 0-6-0, ఆరవతరగతి 0-7-0, 7, 8 ఆచ్చులో నున్నవి.

అక్షరపల్లి లక్ష్యణస్వామి ప్రకాశకము.

పుస్తకములు వలయువారు:— గోదావరి బుక్కు-డిపో, రామండ్రి అని వ్రాసిన బడయగలరు.

N. B. మాకు ఎలిమెంటరీ విద్యార్థుల కుపయోగించు అన్నిరకముల స్కూలు పుస్తకములు స్వేచ్ఛసరిపామాములు, వాటి కములు, నవలులు వగైరా అన్నియు దొరుకును.

తామర, డోబీసు తీట

మొదలగు వాటికి శాస్త్రోక్తముగా సూతన పద్ధతి ననుసరించి కనిపెట్టబడినవి.

పోటల్ ద్రావకము బుడ్డి 1-కి ధర 0-8-0

పోటల్ ఆయింటుమెంటు బుడ్డి 1-కి ధర 0-6-0

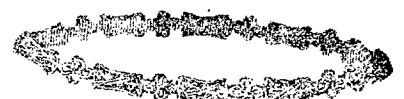
పోటల్ సబ్బు బిల్ల 1-కి ధర 0-12-0

భాగుగా సబ్బుతో రుద్దిన తరువాత ఆయింటు మెంటునుగాని లేక ద్రావకమును గాని ఉపయోగించవలెను. గుణము అత్యద్భుతము.

గుడ్డలకు తెగిన ముతకపడమ. దీర్ఘ కాలమునుండి ఉన్నవి కూడత్వరలో మాయమైపోవును.

మదరాసు కెమికలు ఇంజనీర్సు (లిమిటెడ్) పోస్టుబాక్సు నెం. 1208, మదరాసు.

నవరము బంగారము చే

తయారుచేయబడిన

పహారీని, క్లావ్ డైమండ్, యెస్

చంద్ర, సాదా బొలామణి, మోహన,

కంకర, పార్సీ, బొంబాయి, శంకర,

రాజావతి, నగ్నాయిని మంగళూరు మొ

దలగు రకముల గాజులు అన్ని వైభవ

లోను స్థావరలో సిద్ధముగానున్నవి.

ఇష్టములేనివో తినుకొని నైకము

వాపసియబడును.

ఉమ్మిడి రామయ్య శెట్టి,

(1842) గురుస్వామి శెట్టి

చల వర్తకులు నైసాబాదుకోట్లు, మదరాసు.

వనోపధిసరస్వరిల్లా

రక్తహీనతను పోగొట్టి రక్తమును పరిశుభ్రము చేయుట

యందు శేరెన్సిక గాంచినది ధర 1-10-0

ఇండియా సిల్వోకానంను ఎచ్చటికైనను తిపాలాఖరు

ఉచితముగా పంపబడును.

విలాసము వి. డి. సావంత్

నెం 144 పనసవాడీ బొంబాయి

గ్యాలీన్ మోటారు పాఠశాల

ఈ పాఠశాలలో విద్యార్థులు 100 రూపాయలు

కట్టిన, 2 మాసములలో మోటారు డ్రైవర్లుగా

తయారై సర్టిఫికేట్లు గవర్నమెంటు లైసెన్సు

పొందగలరు. బస దొరకును. (11)

GALLEY'S MOTOR INSTITUTE.

Post Box No. 1004, Kilpauk Madras.

ఆంధ్రజ్యోతిషాలయము

జాతకము

(1) జాతకము (కుండలి) యొక్క నాలుగవ (2) త్రయింశతీది, జననకాల ఘడియలుగాని (3) జాతకునియొక్క జన్మ కాలము, ప్రస్తుతపు కలము, మాకు ఉత్తరము వ్రాయునకు తుముగాని, ఈమాటలలో నేదియో యొకటి మాకు సంపదించుచు, జాతకునియొక్క రూపము, స్వభావము, కర్మకాండ్యము, భవనంపాదన, ఆయుర్దాయము, భాగ్యము, సంపాదము, కర్మకాండ్యము, ఉద్యోగము, జీవము మొదలగు 25 సంకతులు కా ఖలా కొరకు వ్రాసి ముందుగా రు 1-4-0 లకు వి. పి. గా పంపెదము. ఈవాసినసంకతులు సరిగా నున్నయెడల, జాతకుని యొక్క ఆయుర్దాయము అఖరువరకు, జరుగబోవు ప్రతిసంగి ఫలములు, అనగా, మహాదశ, ఆంతర్దశాఫలములు గల పూరా

జాతకము, జాత్రుసమ్మతముగా తయారుచేసి పంపెదము. పూరా జాతకమునకు రు 5 లు, అగును. పూరాజాతకము వ్రాయించు కొనువారు రు 2 లు, అధ్యయనముయందుగా పంపవలెను. అట్టి సంపగానే జాతకము పూర్తిగా అఖరువరకు తయారుచేసి కక్కిన రు 8 లకు వి. పి. గా పంపెదము.

సంవత్సరఫలము:
యెత్తముమీద 1 సం॥ రం వరకు ముందు జరుగబోవు ఫలములు వ్రాయుచు, నెలలవారీగా 12 నెలల ఫలములు కక్కిరముగా వ్రాయుటకు వి. పి. ఖర్చులతో రు 1-4-0 లు అగును. దీనికి జన్మశత్రులుగాని, జన్మహతులుగాని, మాకు పంపి చాలును.

జాతకమార్తాండము

రెండవభాగము ఇది 300 పేజీలు

ఇందు లగ్నము, గ్రహస్థితులు, భావస్థితులు, వర్ణములు, పాదశక్త్యులు, అవకశ్యులు, తాత్పర్యసహితముగా మునుప 1000 ప్రమాణ శ్లోకములతోను, విశేషసంకతులతోను దాదాపు భావఫలములు మహాదశ ఆంతర్దశాఫలములును, ఇంకను అనేక సంకతులతో మిక్కిలి నులభ్యమైన అత్యద్భుతముగా వ్రాయబడినది. దీనివలన అన్ని సంకతులు పూర్తిగా తెలియవచ్చును.

ఈ గ్రంథము నచ్చనియెడల తిరిగి సొమ్ము వాపను చేయుదుము. ఈ 2వ భాగమునకై యిదివరకు భరఖాస్తులు పంపినవారి తిరిగి మాకు వ్రాసినయెడల వెంటనే వి. పి. గా పంపెదము. దీనినెల ప్రోద్బుద్ధులు గాక రూ॥ 2-0-0 లు అలభ్యమైనవో ప్రయత్నించుకొనుట.

(3512) ఆ. కె. ల్ల. వెంకటేశ్వర శ్రీ, గోపాలపురం, కొత్తపేట ప్రోద్బు. (గోదావరిజిల్లా)

ఈపుస్తకమునందు అతిసుందరమైన 115 పటములు లున్నవి.	శ్రీవాల్మీకి రామాయణము	ఆంధ్రవచనము.
సంపూర్ణము 9 సంపుటములు: ౯ భాగములు ఏకకాలమున కొనువారికి రూ॥ ౧౧ ౦ ౦		
సంపూర్ణము 3 సంపుటములు: బాల, అయోధ్యాకాండములు- ౧ సంపుటము	౪ ౪ ౦	
ఆరణ్య, కిష్కింధా, సుందర కాండములు- ౧ సంపుటము	౪ ౪ ౦	
యథాకాండము-మూడుభాగములు, ౧ సంపుటము	౪ ౪ ౦	
శ్రీరామకాలనిర్ణయము	౦ ౪ ౦	
ఆర్. వెంకటేశ్వర్ అండు కో., ఆనందముద్రణాలయము, మదరాసు.	(1)	

R. Venkateshwar and Co, Publishers, Loane Square, Madras

బంగారాజేశ్వరమునందు మిక్కిలి ముఖ్యమైనదియు, నమృతమైనదియు, నయమైనదియు నైనది

ది డక్కా- ఆయుర్వేదీయ ఫార్మసీ (లిమిటెడ్)

మూలధనము రూ॥ 2,00,000. చందాలవలన వసూలైన మూలధనమురూ॥ 1,75,000.

చైతన్యము:— జడ్జి, సబ్ జడ్జి, వకీలు, జమీందారు మొదలగువారు గలరు.

హాడ్ అఫీసు:— 8, 8/1 ఆస్టోనియన్ వీధి డక్కా.

ఠావీలు:— కలకత్తా 212 బా బజారు వీధి, 155-1 అప్పురు చిట్టూరోడ్డు (హోవబజారు) హోబస్ రోడ్డు (బారాబజారు) భవానిపుర 69 రుస్సా రోడ్డు, రంగపూరు, బోగూరు, మైమెన్ సింగు, జాల్ పాయిగురి, డాల్లిలింగు, కాశీ) ముజ్ ఫర్ పూరు, ఖల్వా, మద్రాసు.

కవిరాజులు, ప్రోద్బుద్ధులు, ఉపాధ్యాయులు మొదలగువారికి ప్రత్యేక లాభము.

ఈ దిగువ తెలుపబడిన పుస్తకములు ఇవాముగా పంపబడును.

(1) గృహవైద్యము (బెంగాలీ) (2) కామకామము (3) పరితలా తేరువిధము (4) జీవితమును జయించుట (5) కాటలాగు నాగరి (6) హాస్యము (7) 1922-వ సం॥ క్యాలండరు (ఇంగ్లీషు బెంగాలీ) (8) ఉపాధ్యాయులు, ప్రోద్బుద్ధులు భవనము నాశ్రియ విధము. (బొంబాయిగము యినాం) మకరభృజ తులము 1-కి ధర రూ॥ 4; (8)

జ్వరజ్వరలాతంకకు శిష్యాతలు) బుడ్డి 1-కి రూ॥ 0-6-0; కరదాద్యులు బుడ్డి 1-కి రూ॥ 0-12-0; చ్యవప్రాసన సేరు 1-కి రూ॥ 4.

అగశత్రులహాము

రు 116 లు బహుమానము (213)

క్షయ, దగ్గు, ఒగరుపు, ఉబ్బునము, మొదలగు శ్లష్మవ్యాధులకు ఈ ఔషధము అమోఘముగా పనిచేయును. 1 నెల రోజులకు ఎటువంటి క్షయరొగమైనను పూర్తిగా నివారణయగును. దీనికి పర్యయలేదు, వారంగోజులలోనే చాలా భాగము దీనిగుణము కనిపించును. అట్టి నమృతము లేనివారు రాకపోకల ఖర్చులు మాకు సంపదించెదల మేము స్వయముగా వచ్చి పూర్తిగా వ్యాధి నివారణచేసి అటుపిమ్మట వ్రాసినబహుమానము తీసికొనెదము. వారంగోజులకు సరిపడు మందుకు వి. పి. ఖర్చులతో రు 1-6-0 లు అగును. 1 నెల రోజులకు రు 4-6-0 లు అగును. కావలసినవారికి కేటలాగు ఉచితము.

మేనేజరు శ్రీ వేణుగోపాల వైద్యశాల, గోపాలపురం కొత్తపేట ప్రోద్బు, గోదావరిజిల్లా.

భారతశాసనసభ

18 వ తేది సమావేశము

ప్రశ్నోత్తరములు

సుమ్మారు సముద్రపు రేవు

సుమ్మారు సముద్రపురేవును (బార్జి) నిర్మించుట కగు వ్యయమును అనగా డిడ్లీ యిండియాదొరకనమువారు నిర్మింప వలెనని నొంబాయిశాసనసభవారు చేసిన తీర్మానము యిండియా దొరకనమునకు చేరలేదు. దానిని కట్టుటవలన ఆస్థానము నందలి ప్రజలధికభావస్థితియొక్కదు. అందువలన యిండియా దొరకనమువారికిగూడ పోషియుగా మేలుకలుగును గాని ప్రత్యక్షముగా లాభ మేమియును కలుగదు. నీటిపారుదల రాష్ట్రములకు వీరిన విషయముగాన యిండియాదొరకనమువారు రాష్ట్రములకు కొనసాగుట కితన ప్రోత్సహములు చేసెదరు గాని భవనములు చేయజాలని ప్రభుత్వసభ్యుడు నుడివెను.

ఈచట్టము నీడభాగ నిపుడు చర్చింపరా దని డాక్టరు గోరుగా రుపపాదించిరి. శర్ సర్వాధికారి, మానల్లి రంగాచారి గార్లనువదింపిరి. గోరుగారి తీర్మాన మమోదింపబడినది.

నటజవాళి ప్రయత్నము

ఈ ప్రయత్నమును సాగించుట యిండియా దొరకనము చా నమతి నిచ్చిరని ప్రభుత్వసభ్యుడు నుడివెను.

క్రమింపలు ప్రోక్షిజుకోడు సవరణచట్టము

ఈచట్టము నిష్పత్తికలలో చర్చింప వీలులేదని సభ వారు నిశ్చయించిరి. ఈచట్ట చర్చనసరము 12 సంవత్సరముల నుండి దొరకనమువారు తాగించియున్నారు. ఉపసంఘము వాగగుడ నివేదికమును ప్రకటించిరి. 18 నెలలనుండి యీసభ వా చాచట్టమును మానుచున్నానని ప్రభుత్వసభ్యుడు నుడివెను.

ప్రభుత్వసంఘసభ్యులను తగ్గించుట

కొన్ని రాష్ట్రములలో ప్రభుత్వసంఘసభ్యుల సంఖ్యను తగ్గించుట కాలోచన జరుగుచున్నదని ప్రభుత్వసభ్యుడు నుడివెను.

సర్ మైకేలు ఓడ్యరుగారి లేఖ

ఫార్మి నైట్లీ రిఫ్యూలో "గాంధీ, మాంటాగులులేని యిండియా" అను శీర్షికక్రింద సర్ మైకేలు ఓడ్యరుగారు ప్రకటించిన లేఖను యిండియాదొరకనమువారు చూచిరి. ఆంగ్లేజ్ మాతో పోల్చిచూచిన హిందూదేశమున క్యక్రిమము అనగా దామాషామీద పంచగా ఒక్కొక్క రియ్యదేలిన పన్ను చాల తక్కువయని ఓడ్యరుగారు వ్రాసెను. ఇండియా లో గా ని ఇంగ్లాండులోగాని సంకల్పమున కొక్కొక్కరికి వచ్చు ఆదాయము నంచనా వేయుటకు దొరకనమువారు పూనుకొనరని అధికసభ్యుడు ముద్రాపాత్రులారికి జవాబుచెప్పెను.

పోలీసులకు దుర్బోధనచట్టము

వెనుక చేయబడిన సవరణలతో చట్టము నామోదింప వలెనని విన్నెంటుగా రుపపాదించిరి. ఒకపోలీసుఉద్యోగి శవ ఉద్యోగమును వదిలి తన ఆభివృద్ధిని చూచుకొనుటకు సద్భావముతో బోధించుట కేరము గాదని చట్టములో నుండవలెనని డాక్టరు గోరుగారు నుడివెను.

మొదటికరగతి మేజిస్ట్రేటులకంటె తక్కువగా రాకేసులను విచారణచేయగూడదని మానల్లి యామిస్సానుగార్లు నూచించిరి. ఈచట్టము నామోదించిన ఆ అధికారమును పోలీసులు దుర్వినియోగము చేసెదరుగాన దాని నామోదింపగూడదని సందలాలుగా రనిరి. ఇది ముఖ్యమైనదిగాదు గాన నామోదించినను బాధలేదని పార్టీలూలుగారినిరి. కావలసిన రెండు సవరణలు ప్రేటుకొన్నింటిలో చేయబడును. (హౌస్) కాని క్రింది దర్జా మే జిస్ట్రేటుల వలన న్యాయము జరుగదను నాడేపణను నేనంగీకరింపనని విన్నెంటుగారు నుడివెరి తీర్మాన మమోదింపబడినది. కొందరుమాత్రము ప్రతిపాటుగా నుండిరి.

ఉపసంఘములు

ప్రీములయిలరుల చట్టము పనివారడ ముజరాచట్టములకుపసంఘము లేర్పరుపబడినది.

ప్రాండింగు కమిటీలు

హోము డిపార్టుమెంటు ప్రాండింగు కమిటీకి ఆరుసభాకామర్లు యిండ్రస్ట్రీలకు తొమ్మిదిమందిని నియోజించిరి. వారిలో నుండి చెరి ముగ్గురిని దొరకనమువారు నియమించెదరు.

ఈ నెల 28 వ తేదీతో యీసభల నిపుడు సభ్యులు విరమింప గోరిరి. అందులకు ప్రభుత్వమువారు తగిన యేర్పాటులను చేయదగు నని అభ్యుత్తుడు నుడివెను.

గురుకాబాగు సంక్షోభము

శ్రీయుత టంగుటూరి ప్రకాశంగారు మూర్ఖానునుండి
పంపిన తంత్రవార్తలు

సి. ఎఫ్. ఆంధ్రాను పండితసంతానం దేశబంధువానుగార్ల అభిప్రాయములు

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారి ప్రశంస

పైనికసంఘాధ్యక్షులు రిస్టారు సర్దారు అనుబంధింగారు గవర్నరుకు వ్రాసిన లేఖ
చెబుటనుండి నాయకులు పంపిన సందేశము

గురుద్వారముల క్రొత్త చట్టము

గవర్నరుజనరలు ఆంగ్ల కారమునకు పంపుట

సి.ఎఫ్. ఆంధ్రానుగారి ప్రకటనము

నిచిత్ర గురుదేవదర్శనము

శ్రీయుత ప్రకాశంగారి తంత్రవార్తలు

నేను (ఆంధ్రానుగారు) 12 వ తేదీ ఉదయమునకు ఆస్పత్రికి వెళ్ళితిని. ఆవాడు చుట్టూన్నాను 1 గంటకు ఆస్పత్రి పరునుండి సురక్షితముగా బయటకువెళ్ళితిని. కామార్గమున కొంత దూరము నడిచి ఆటనుండి కాలాక్షయమునకు బండ్లు మోలిన. తేజును సురక్షితము చేసియు మూడు (ట్రాంక్స్) బండ్లలో పాటుకొనితిని. కాలవనట్లున కొంతదూరము నడచినపిమ్మట కాలవ ఆవలికివచ్చిన నిద్రను పీక్చులు పట్టుకొనితిని నూరంక చేతులకాపి ఆకాశమునకు చూపింపసారి అచట నోక పెద్ద నాకడ పట్టి గదిగది తిరుగుచు ఆస్పత్రునకువెళ్ళుచు పోవు నుండేను వెంటనే బండ్లలో నున్న వాగ్దోగము క్రిందకిదిగి అధికావృత్తిలో లపతేని చూచుచుండితిని. ప్రతిదినము గురక కాగిలో పోలీసులు ఆకాలిలను కొట్టుటకు ప్రాంభించిన వెంటనే యిట్లుగదా మూడుచేత్రకమునుండి బయట కిరి ఆస్పత్రికిని స్వర్ణదేవాలయమునకు వచ్చును. ఈ రీతిగా బురగబాగు ఆకాలిల ఆకాశము స్వర్ణదేవాలయమువారి కీ విహంగబాగు తెలియజేయుచున్నది. అది చెప్పి మీకాపత్రి (నబడినది) అని వారు నన్నుడిగిరి. కాకా పెద్దపత్రి కొంత మానములో కనబడినది. అది స్వర్ణరథమునో కాదో స్పష్టముగా తెలియలేదు. అపత్రియే నిత్యము పట్టు సందేశము తెలియజేయు స్వర్ణవిహంగబాగునని వారు పరమభక్తిభరిత భక్తితో విశ్వాసమున నడిచిరి. మాతోగూడ వచ్చుచున్న యొక నుద్యమకాసునిట్లు సరి అపత్రి కనబడినంతనే భక్తి పరవశయై కొంతదూరము వెళ్ళితిని. ఆమెదనమున సాత్విక లేసము తెలిపిరి. అచట పోయిపోలీస్ భక్తి ప్రవంతిలో నేను మంద రును కొట్టుకొనిపోతిని. ఆకాలిల సంస్కరణోద్వేగమునందలి అధ్యక్షులమీదు వాడు స్పష్టముగా తెల్లకనుట కిదిగవ్యవృత్తిమే కి తరువాత పైకి.

అకాలిజట్టు దారిలో కనబడుట

మేము కాలవనట్టునుండి పల్లపుదారిని చాలదూరము పోవలసివచ్చింది. అదిదారిలో అచట నడచు నీలవ బుగ్గయనుం డెనుగాన బండ్లు చాల మెట్లుగా నడచుచుండెను. ఆవాడుదయ మున ఆస్పత్రిపరునుండి బయటకువెళ్ళి 100 మంది ఆకాలిల పల్ల తలపాగలవారు మాకచట దారిలో భారపెట్టిరి. వారు మనో వాక్ క్రియలచే నెట్టి దొర్లవ్వము నోవరింప మని స్వర్ణదేవాలయ మున ప్రమాణముచేసి బయటకువెళ్ళి. వారందరూ కలపాగలవై తెల్ల పుష్పములందలను ధరించిరి. వారి కందరికినీ నడి కట్టులో కృపాణము లున్నను గురకబాగులో పోలీసులు నిమ్మరూపులు ముగివారిని కొట్టుచున్నపుడు వారిందరూ భగ వన్నాచుస్మరణ మొనరించుచు బద్ధమాసులై యుండుట తన వాగ నేను కనులార చూచితిని. మరొకరిందరూ మహాభక్తము లో మహాభక్తితో భగవంతుని క్రితకొక ప్రాణమున కృపా వోవుచున్నామని గట్టికట్టుకొని ఆస్పత్రికివచ్చినవారి కిదిగవ్యవృత్తిమే బయటకువెళ్ళుచుండగానూడ నేను చురువాడు చూచితిని. ఆస్పత్రినదులో అన్ని మరములవారును ఆకాలిజట్టు గుండు దేవపుడు వార్ల వ్యవస్థతో వారిని ప్రోత్సహించుచు

చుండుటను గూడ నేను చూచితిని. ఈరీతిగా వారు కాలి నడకను నీళ్లలో బుగ్గయలో చాల మెట్లుదూరము నడచి గురక కాగిలకు వెళ్ళిరి. వారి పొడుగునను వారు వైకవించినమునే చేయించుచు. దీగరగా స్వర్ణము చేయించుచు. 12 వ తేదీ పోము కలసికొనినవారికి వారు గురకబాగు ప్రమాణమునకు వచ్చిరి. వారిపట్టులంద బుగ్గయనీటి మరకలు పడి యుండెను. చెమ్మటచే వారు దొప్పదోగి యుండిరి. వారి తలపాగలవై తెల్లని పూల మాలలు విరిగిపడినవై యుండెను. తుణుకులము నున్నవలమున వారు భగవన్నాచుమున స్మరించుచునే యుండిరి. వారిలో కొందరు యావనమును కొద్దియంది నోసిన గెడ్డములుగల వృద్ధు లు కనబడ నుండిరి. వాలయంది నిండుఁచోకవడలోనున్న దృఢ గాత్రము. ఆ వృద్ధులు కాకమానవని పట్టుబట్టుచే వారిని కనబడ తీసికొనివచ్చిరి. ఈ ఆకాలిలలో కనీసము నూటికి ముప్పదిమంది కనుక బ్రిటిషు సేనలో వైకవలుగా చేరి జర్మనీ యాధ్యక్షున పనిచేసిన వారిని వాడు తరువాత తెలిసెను. వారిని చూడగానే నేను మందములు బండ్లనుండి దిగి వారిలో గూడ కొంతదూరము నడచివెళ్ళితిని.

ఆంగ్లేయుల ద్వేషింపకుండుట

నేను భాగ్యముల దుస్తులను ధరించి ఆటోపీకే వెళ్ళు కొనియెడితిని. నేను ఆంధ్రాను నని వారుగారు. ఆట్రెగగున్న ను వారు వాగదనము నంగీకరించి నాకు ప్రతివందన మొందించి రి. వారు నన్ను చూచినపుడు కొంతమేళ కంటకభావము వారికి కలిగిట్లు వారివనములందు నాకు గోచరింపలేదు.

పరమభక్తసంతానము

కొంతదూరమేగి అరట జలపాన మొనర్చుటకు వారంద రుగిరి. అపుడు నేను ఆంధ్రానునని వారికి తెలిసి వారు నన్ను చాల ఆదరించిరి. వారి కందరికినీ కొందరు చెంబులతో నీళ్ల నం దించుచుండిరి. వారిలో కొకరు నీళ్ల చెంబు పట్టుకొని నాకద్దట రాగా నేను దోసిలి యెగిరితిని. మీర నిర్భయంతముగ నీచెంబు తీసికొని జలపాన మొనర్చుదని ఆతడు చెప్పెను. నేనా చెం బును తీసికొని దారిలోనే ప్రోగితిని. వారట్లు కనబరిచిన పరమభక్తసంతానము నామనస్సునకు బాగుగా నాటింది.

సిక్కుల సేవాభిరతి

దారిపొడుగునను జలనపులుగల అన్న పాత్ర లందును గ్రామవాసు లగు సిక్కులు శ్రీహను పురుషులును జట్టుకొని నూరుమందికిని వారితోనున్న వారికందరికినిగూడ ప్రతిదినమును ఆత్మాభిక్షతో మంచినీళ్ల నిచ్చుట మున్నగు నేన చేయుచుందు రు. ఈరీతిగా దొర్లవ్వ మావంతయూ లేమంద ప్రతికార మొన రింపకుండు తన నుతము కొంత కష్టముల ననుభవించుచోవు మున్న ఆకాలిలకవీరులవై ఆకాలి వారివనముల మాతృవాత్సల్య భరిత ప్రేమావలోకనముల బోసి వారి వాక్యంబుల చుండుట పరమపవిత్రముగ నాకు గోచరించినది. ఈరీతిగా యగ్గవనుగు నామార్గమున నడచి చివరకు గురక బాగు చేరితిని.

గాయములు తగిలినవారిబండ్లను

యించివారిని పోసియకపోవుట

అరట యరట మోటాటలో అన్నది. అది ప్రయాణి కలకు మామూలుగా యిరికి చి కూర్చుండెట్లుకొని తీసికొని పోవుచుండుగాని గాయములు తగిలినవారికి పనికివచ్చునదిగావు. జట్టి ఆంబులెన్ను బండ్లులేక యిబండ్లలోనే గాయములు తగిలిన

వారిని తీసికొనివెళ్ళుచున్నాడు. దారిలోబురదలో బండిపక్కమ లు దిగబడుచుండును. బండి కడువరకములలో మిట్టపల్లములలో కటునిటు కడులుచుండును. వార్ధక్యులకు వానిని కూర్చుం డుట చాలకష్టముగానుండును. అట్టివో గాయములకలిగినవారట్లే బండ్లలో నెట్టి కెడ్డదారిలో 14 మైళ్లు వెళ్ళకలెననిన వారు పద కొభ అనుభవైకవేద్యమే. ఈవాధను తొలగించుట కింకొక సా ధనము లేక పోతదు. ఉద్యోగులకు దయాలేకమైన నన్ను వా కారాగదుపాయమును వెంటనే చేసేయిందనగిరి. దానిని వా రెవ్వరును గుర్తించిట్లును చూచించిట్లును కనబడన. కాట (పక్కనున్న పట్టణకోడు యకస్థ నిదివరకు పూర్తిగా వివరిం తిని. కాటను కావలి (పక్క-వోకవచ్చిని మార్గము (వై)పేట కోడు) గలదు. ఆదారి నద్యోగులు కాకపోకలు చేయుచు దురు. ఆ దారిని కుదుపులేకుండ శిశ్రుమున బండ్లుపోగలవు. గ యములు తగిలినవారి బండ్ల నాదారి పోనిచ్చినవారికి బాధనా తప్పియుండును. ఆకాలిదాక్తరులను ఉపచారములను పలుసా రులు క్రిందియద్యోగులను కోరినను వానుచతి నీచులేను.

ఉద్యోగులపై నమ్మకము పూర్తిగా తొలగిండు

వెద్యయద్యోగుల నడిగివో వా రనుచుండి యుండు రనియే నేను భయించుచున్నానుగాని భారతదేశమున నీకాలమున పాలక పాలితులకు గలబట్టి బిరుదులకు నది సాధ్యుడ కున్నది. ఈచెందుపత్తుమునాని చేరచేయుచున్న ప్రవాహ ము దినదినము కురిచి చి ప్రవహించున్నది. అనుభవములకు దేలి యలట ఉద్యోగు ల ప య న మృ క ము పూ ర్తి గా తొలగి పోవుచున్నది గా న న ది య రు గ లే యు. నే ను గురకబాగులో స్వభావముగ చూచిన విషయములకు నురయుక వ్యావహిక వివరింపదని ఆ ధ్రూవాగారు తెలిపిరి.

పండిత సంతానంగారి ప్రకటనము

గురకబాగులో దెబ్బలుకొట్టుట-అవసరమైనంత బలినిమూత్రమే చూపితి మచట

ఎంతమాత్రము చివరిని చూడక ఏదో అంతమాత్రమునే చూపుచున్నామని నీ దినములనుండి ప్రభుత్వమువారు ప్రకటిం చుచున్నాడు. దీనికిమానవర దెన్నెలుగాను జల్లాబోధ్యవ్యు లలో ముచ్చటించు దెబ్బలు కొట్టుట కనకు చాల నవస్థిత ముభావము సభ్యులది కలుగుటలుచూటలాడిరి. దెన్నెలుగారికి సమస్త మైనను అసమస్తమైనను నరేగాని పోలీసు నూన గ్గుంటుకు గల అసమస్తమును నేను బాగుగా కనిపెట్టితిని.

నూపర్నెంటు బెట్టిగారి అసమస్తము

ఆకాలిలు : చేతులు కట్టుకొని పోలీసుల కక్షదెబ్బల నాపుటకైన చేతుల వెత్తక నిరోధించక ధైర్యముతో పోలీసుల యెదుట నిలిచి యుండగ పోలీసులు ఎడతెగి లేకుండ కర్రలను ఆకాలిలవై విధించుండ పోలీసు నూపర్నెంటు బెట్టిగారు కన బరచిన అసమస్తమును నేను 45 నిమిషములు విశ్వాసంతో పరికించితిని. ఈవారులు నాటక ప్రదర్శనమునకు బెట్టిగారు నాడు సూక్ష్మధాతుడై యుండెను. నాటకమంతయు అగిని తోకే యుండెను. గట్టిగా దెబ్బతీయుట ఎటులనో, ఎక్కడ పొడువ క త నో, ఎక్కడ పట్టు కొ క త నో, ఎట్టిదెబ్బతో క్రింద పడ గొట్ట వచ్చు నో, మున్నగు విషయముల నాతడు తనభటుల కిందకిని బోధించుచుండెను. ఇద్దరు ఆకాలిలను పోలీసులు రొమ్ముమీద మొగముమీద దెబ్బమీద దెబ్బ కొట్టి వారిని క్రింద పడగొట్టుమండిను వారు మరల మరల లేచుచునే యుండిరి. ఇట్లు పలుసారులు లేచి మరల నిలుచుండుటకూచి బెట్టిగారికి వినునపుట్టి తానే వారి దగ్గ ఎదుటకుపోయి ఒక్కొక్కదెబ్బకొక్కొక్కడు మార్గపోవు నట్లు చెబుయక దెబ్బ గురిచూచి కొట్టెను. వారెవ్వరు వెంటనే స్పృతి తప్పి పడిపోయిరి. వారిరునుండి తీసుకొనిపోవ నను మతింకులోలేదో అని ఆకాలిదాక్తరు సంగీయుండు చుండ వారి కలేపోగు గట్టిసమస్తముతో వారిని తీసుకొనిపోవలెనని నెవారి యను పద్ధతిని దాక్తురు బెట్టిగారు కంటితో నాల్గపించిరి. బెట్టి బహదరు

నిజమే, బెట్టిగారు దెబ్బలు కొట్టుటలో బహదరు అని నేనుగూడ ప్రశంసించెదను. కర్రసాములో నాతడు ఘనుడే. ఎట్టి కుటుల మిత్రప్రయోగ ప్రదర్శన నిదర్శనములు మరొన్ని గూడ నున్నవి.

గెడ్డము మెలి

ఒకని గెడ్డము వెండ్రుకలను 7డ్డము ఎముకదగ్గరనే పట్టుకొని మెలిపెట్టి మెలిపెట్టి ఒక పోలీసుభటు దూరకములు మనాగెను. ఆ ఆకాలి మెడగూడ మెలిదిగిపోవునేమో అని నాకు తోచినది. అదిదెట్లు మెలిపెట్టుచునే యుండెను.

తలపైతాపు

ఒక అకాలి నాం భటుడు కొట్టగా అతడు బోర్లగల బడను మొగము భూమి నంటుకొనియుండెను. అప్పుడు పోలీసు భటుడతని కలమెక భాగమున బాగుగ చూచి కాలితో నొక్క కాపురన్నాడు. దానితో నాతని మొగము కల కంటుకొని పోయెను. ఇది కనుబడిమీద ప్రదర్శన నిదర్శనములు కేసునుజే మామున్నది. అట్లుతడు తన్నుగానే తెట్టిగాతని విలసిల్లములన్న గూడదను సూచనతో చేతిసూచిరి. అదినిజముగ భూతదయయే గాని కాలాతీతమగుటచే నివృత్తమే.

చేపాటికర్రలు

కర్రలకు లావుపాటికొను ఇనుపపొన్నును రెండవకొను యిల్లకర్రలును దానివై చిన్నకొడిగొడ్డత కుండనిమొక్క కుండును. ఆమొక్కతో బలముగా తిరుచుమొగమీద గుం తెలవై పొడుచుచుండును. పండ్లూకగొట్టుటకు గొడ్డూపడియు టకు నూటియొక పొడుచుచుండును. ఆమొక్కకొనిన కర్రల చోటును చాలరక్తము ప్రతిపాంయును కాచుచుండును. ఇవన్ని యు కలుటల మీద ప్రదర్శన నిదర్శనములే.

గుస్తీలధర్మముగూడ కనబడదు

నేను చాల కుస్తీలను గద్దల పంపెనులను చూచితిని. అప్పుడు వస్త్రానుధర్మము మొగముల వై గుద్దు కొనుచుం డును. ఇద్దరును కత్తనీ క్రందను లగుదురు. ఈకుస్తీ లెట్టిగాను దీనిలో నొకడు ప్రేరేపక కదల్చును. రెండవవాడు నియమమే లేకుండ కేరీకుం దంతటను పొడుచుచుండును. నదుముక్రింద కొట్టుకూడదను నియమమును కస్త్రాను లందరును ముఖ్యముగా పాటింపెదరు. ఈ పోలీసు కస్త్రానుల కానియచునుగూడ లేదు. ఇట్టి కనుబడిమీద ప్రయోగమును కలకంబు భాగ్యము వాకు లభించెను.

అకాలిల శాంతిమహిమ

అది ఒకరితని భాగ్యమే. అకాలిల శాంతిమహిమకు ఓత్తుకు నేను నానగలుగుట భాగ్యము కాదా? క్రీస్తుల కొట్టుట అధర్మము ప్రపంచమున గదన నంగీకరించెదరు. నిరాయుధులను ఎదిరించినవారిని దెబ్బలు తివటకు సంకల్పితన వారిని కొట్టుట మాత్రము అధర్మముకాదా అని సంశయించారు నుడిసిరి.

భారతకాంగ్రెసుకార్యసంఘము

చర్య బహిరంగము గాదు

17వ తేదీ నుధ్యాయము 4 గంటలకు చేకరింపు చిత్త రంజనవాసుగారి అధ్యక్షతన కమర్షల్ కలలో కార్యసంఘ సభ జరిగినది. ప్రభుభక్త సంఘసభ్యులను నితర ప్రముఖులను పండిత కుడనెహ్రూహాలవాగ్ధానున సభకుకచ్చిరి. చర్యబహి రంగము గాదు. కాత్రి 7 గంటలకుపాడు సభజరిగినది. నిక్కల సంఖ్యధనును గూర్చి చర్చజరిగినది. కాంగ్రెసువాడు ప్రత్యేక విచారణసంఘము నేర్పరచిని తెలిసినది. తక్కిన విభాములు ఒకటి రెండు కోణాలలో ప్రకటించబడును. ఆకాత్రి మరల కార్యసంఘసభ జరిగినది. కాత్రిసభకు దానుగాదు లేదు.

చేకబంధు దాసుగారు

జ్వరముతో కాళ్ళిరుకు వెళ్లుట

చేకబంధు దాసుగారి ఆరోగ్యము సరిగా నుండలేదు. అయిన జ్వరముతోనే 17 వ తేదీ సాయంత్రము సభకుగియు గానే మెయిలులో నంటుంబుముగ భాగ్యంబిడి నయలుదేరిరి. అటునండి కాళ్ళిరుకు వెళ్లెదరు. దాసుగారికి ఆరోగ్యము సరిగా లేదని నేనేమియును ప్రశ్నింపకున్నను నిక్కల కలనమును గూర్చి దాసుగారే యిట్లు నుడిసిరి.

పోలీసులచర్య క్రూరచర్యయే

నేను (దాసుగారు) వైద్యశాలలో గాయములు తగిలిన వారిని దాసుగా సరిచేసితిని అగాయములను వైద్యులు నాకు చూసిరి. వానిని చూడగా నని మితముగా బడిమిరి మాపుట వలన గాక క్రూరముగ కొట్టుటలను కలిగినవే అని నాకు నిస్సం శయముగ తోచింది. ప్రభుత్వమును సాగించుట కిట్టి దెబ్బలు కొట్టుట తర్జనకరమని ఎవరైన నిరసనతో అట్టి ప్రభుత్వవిధానమునం చేకొ గొప్పలోప మున్నదని చెప్పనివారిసంఖ్య ప్రపంచమునం కన్యెప్పుడుగా నుండును గాని అదెట్లును చూచి కొండెయి అక్క ర్యపడిట్లు నే వాక్యార్థపడను. ఈ ప్రభుత్వవిధానము పూర్తి గా మారువరకు యిట్టిచర్యలు జరుగుటయే నిశ్చయము.

గాంధీమహాత్ముని శాంతిమార్గ మున్నాడము గాదు నేను మానవుడ నగుటచే అకాలిలకత్తులను నేను నం టెనును వెల్లడిపడకుండ బాలనుగాని అకాలిల అన్యధాకాంతి

ప్రదర్శనముకలక గాంధీమహాత్ముని శాంతిమార్గ ప్రబోధము వేర్చి వాని ప్రభావన గాదాయు అవరణసాధ్య మనియు ప్రపంచము నకు వెల్లడియైనది గాన పంజాబు లాప్రొమువారందరును అన్ని మతములవాడును నిక్కలను హిందువులును మహమ్మదీయు లును కలసి మానవసంఘమునకు సహజముగ అర్హగౌరవమును వెల్లడింప నోరెదను. అని దాసుగారు నుడిసిరి.

దీన ద్రవము శాంతింప లేదు

అరెస్టులు జరుగుచున్నవి

ఇప్పుడు పోలీసులు దెబ్బలుకొట్టుట మానినందున శివుడన మా శాంతింపినవని తలంచుట పొరపాటు. అది అనిచేకను నిక్కనాడుకులుగూడ ప్రహించియున్నారు. దౌర్జన్యమును త్యజించి నిక్కలు మహానిదనుమును కడయుట నిశ్చయమే. కాని సంఘర్షణ ముగియలేదు. దినమునకు 20 మందిమీదను అకాలిలను ప్రతిదినమున పోలీసులు అరెస్టుచేయుచునేయు న్నారు. 22 వ తేదీని కమీషనురు బోలించుటకు గారు మరల వచ్చెదరు. అప్పుడు పంజాబు ప్రభుత్వమువారి అంగా కరణము మెయివాద్దగారి నిర్ధారణ ఏమో తెలియగలదు. 1500 మంది అకాలిల నంటుటకు బోటలోను యితరచోట్లను దొరకమువా రేర్పాటులు చేయుచున్నారని తెలిసినది. అదినిజమైతే వారి అరెస్టుల కంటులనే పొగించెదరని తెలుచున్నది. అకాలిల లాం గుటయో అరెస్టులు నిష్ఫలములని తెలుచుయో జరుగుచున్నను యాభర్తదేవే సాగుచుండును.

అకాలిలదీక్ష

అకాలిలదీక్షపంకలమును చేయుటకు విడికపె. కలకొ లది అకాలిల ప్రవర్తింపును అప్పురెసరుకు కమ్ముచునేయు న్నారు గాన వారు లాంకెదరని చెప్ప పాథ్యము గాదు.

బొంబాయినుండి అకాలిలు వచ్చుట

19 వ తేదీని బొంబాయినుండి చాలమంది అకాలిలు వచ్చిరని తెలిసినది. అకాత్రి ఎంతవరకు నిజమో నేనింకను భరి కిలింగ లేదు. సావధాని అభినందనలంతివాత్తలు చేకమునం దన్ని భాగముల నుండియు వేలకొలదిగా ప్రతిదినమును వచ్చు చున్నవి. అకాలిలు నిక్కలముగ పనిచేయుచున్నారు. వారు విజయమును కట్టకలేదు. అరెస్టుల క దైర్యపడలేదు.

గురక బాగుచర్యలు

శాంతిదేవి మూర్తిధారినులు

గురక బాగులో అకాలిలు చూసిన దౌర్జన్యరాపాత్య మును మూర్తిధారులలో మనవాడు చూపి: దౌర్జన్యమునగూడ చేక కానుననే నొనరించింది. చిట్టిపుత్రభూమ్యు క్రింద వాగవత యొక్క దౌర్జన్యముగ గురక బాగులో ప్రభువంతులను అకాలి ఉద్రుక్తులమునందు దౌర్జన్యపరిహార యగు శాంతిదేవి మూర్తిధారినియొన్నది. గురక బాగు అమృతసరువు 18 మైళ్ల దూరమున నున్నది. కల్లరలపాగాలను వానివైని కలిపూట దండలను భరించిన అకాలిలు సుమారు మారువంటి అన్యత సరునుండి కాలిడడకు గురక బాగుకు వెళ్లెదరు. వారు బాతీ యధక్తి గీతములను పాడుచు నడచుచుండును. వారిలో మూడు పొట్ల వా రాగడకు.

నిక్కలల వీరనేవ అతిథినత్కారము

అమూనునొట్లకు నిక్కలు క్రీస్తులను పురుషులను రాట్లెలు మున్నగు భక్త్యభాగ్యములకు క ఫీమున్ను పొసే ను మలను కిద్దరది నిక్కలలవీరులకును యితరులకు భక్తితో అవరణతో నొసంగెదరు. మేము ప్రకాశంగారు మున్నగు కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులు ఎక్కిన మోటారుబండిని నిక్కల లామూడు చొట్లను గూడి కాని వారి అతిథ్యమును మేము స్వీకరింపు వరకును నడచలేదు.

నిద్రబోవువారిని కొట్టెతాపు

నిద్రబోవుచున్న యొక స్త్రీ ఒడవించడకు ప్రాత్రించుపు క్రిందకు పోలీసులు దెబ్బలు కొట్టెతాపుకు కాలనట్లున అకాలిలు నిద్రబోవుచుండ వారిని పోలీసులు కొట్టి:తాపును నిక్కల గ్రామవాసులు మాకు చూపిరి.

స్టాక్సుగారి నేవానిరతి

దారిలో నొకచోట పండిత మోటిలాలుగిల్లముగాని మోటారుబండిచక్రములు బురదలో కూరుకొని పోగా కాత్రి గు కార్యసంఘసభ్యులను స్టాక్సుగారును బురదలోదిగి అ నుండిని తేదయించుండిరి. వారిబట్టులనిండ బురదనీటిమరకలు పడెను.

కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులకు దెబ్బలరుచి తెలియలేదు భారత కాంగ్రెసు కార్యసంఘసభ్యులు నకాలమున కల్లియండినవో వారిలో కొందరుకైవ దెబ్బలరుచి తెలిసి

యుండును. కాని వాట్లుగాక అలస్యముగా వెళ్లుటలన వా కాదుది తెలియ నవకాము లేకుండపోయినది.

మెక్సెర్సునుగారి లాటిదెబ్బలు

మెక్సెర్సునుగారి స్టాడర్డు లాటితో దెబ్బలును గొట్టుట యను నిద్యనుగూర్చి అతడు ముద్రించి ప్రకటించిన నిబంధన ప్రకారము కాస్త్రొక్తముగా ఎముకలను వియగగొట్టువిధానమును కాంగ్రెసుసభ్యులు ఆలస్యము గ వెళ్లుటలన తెలిసికొన బాలపొయిరి. ఈ మెక్సెర్సునుగారు అమృతసరులో పోలీసు మోహర్షిండు.

గురక బాగుచర్యలు

ఇట్టి పరిచయముతో మేము గురకబాగు చేరితిమి. గురక బాగుచుట్టుల ముండ్ల తీరంగన చేసిరి.

అప్పుడు గురకబాగులో నున్న అకాలిలకు అపారపదార్థములు వేరకుండ చేయుటకే పోలీసువా రట్లు కంచివేసిరి. మేము మధ్యాహ్నము సింట్టింట్లకు గురకబాగుచేరితిమి. వెద్దకర్రలను పట్టుకొనినపోలీసులు గుత్తుముకద్దరుండివారు మమ్ము లొనికే పొనిచ్చిరి. మేము జేవాలమును గూలికే కల్లి అవట నలువంక లను కలయజూచితిమి.

సలసందర్శనము

సర్దారు భగతుసింగుగారి ఆయానకుచూడు సర్దారు తాలా సింగుగారిని చూడగొట్టి సలసను (అదెట్లులన వాగద్దను చనిపోయిరి) వారిని దిహాము చేసినసలమునున్ను బూ:దను మాకు చూపిరి. మే మచట కొంతసేపు మాశ్చర్యితిమి.

అకాలిల సత్కారహము

అంకలో నాగురు అకాలిల వెల్లకొమ్ముల నరుకుటకు కంచిలేని యొకదారినుండ పోటలోనికి పోవ బయలుదేరితి మి. అచట పోలీసులు ను అద్దతు ఆంగ్లేయ ఈ దౌర్జన్యములను తెట్టి గాదు నుండిరి. అచటనే పండిత మాలవాగ్ధాను మున్నగు ప్రముఖులకును యెదుటనే అకాలిలను క్రూ:ముగ వెనుక కొట్టుచుండిరి. నిక్కలవైద్య కాలలో నున్న పండలకొలది గాయములు గిరినవారిని చూ చిన పిక్కట దెబ్బలుకొట్టుటను ప్రభుత్వమువారు మానిపించిరి అకాలిల కత్తాప్రవా యాతములను గాంధీ:వహిమాని కేమము చూడెదగి:దేగాని కర్షింపవలసిగాను. స్పష్టగాకులకు నలుగురు అకాలిలుకు గంభీర స్వరమున భక్తి గీతములను పాడుచు నడుచుచు నాగిరి. "జేప్రసా" రకు ప్రాణముల నర్పించుట మోక్షి. అది మాధర్మము. మమ్మె వలెన బారిలో నిర్బంధభాగి:యో మేము ప్రాణములనైన నడ తెదముగాని మాధర్మము నితరులు భంగపరుకుటకు మేము సహిం పము" అను అర్థముల గీతమును పాడుచు వారు నలుగురును నడచుచుండిరి. వారిలో సభకు క్షిని మేముగూడ అవ:ణములో నొక ఉన్ను ప్రతేజమువరకును పోతిమి. అటల జరుగు పంక తుల నటచుండి మామటకు విలుగానుండెను. నూ కాగుమ్మ ము బాగుగా నడచుచుండెను.

అకాలిల ప్రాణత్యాగదీక్ష

అకాలిలు నేక్రిములను మనస్సును నిక్కలనియందు లన్నుచునేసి పోలీసులు మలయగుద్దను ప్రయోగించినను వెను దీయకుండుటకు క్షానిక్యయై క్షేలముగ వైర్యముగ గెల్చి రముగా ద్యా:మును చేరబోవుచుండిరి. పండిత మోటిలాలు తెప్రవాగారు రెండుచేతులువైకెల్లి గగనభాగమును తిలకింపు చు ధ్యా:భావముతో వానుం దట్టే నిక్కలముగ నిలిచిరి. వా మిరులాకము చకేకస్థాంతు లైరి. అకాలిలు ద్వారమును చేర గానే యద్దకు పోటి ను భటులు దేకీయులు వారి క దారి యిచ్చిరి. ఇద్దరుసాగ్ధాగ్ధులు కాకియన్తులవారు వారిచేం తకు బోయి మిమ్ము అరెస్టు చేసితిమి చెప్పిరి. ఆనలగురు వైక కంత్వముగ మాన్దముతో జమన నుగిగడము, లూ:ప్పిరి. ఈరీ గా ప్రతిదినము 2) మందిని అరెస్టు చేయుచున్నారు.

లక్కుమంది సిద్ధముగానుండుట

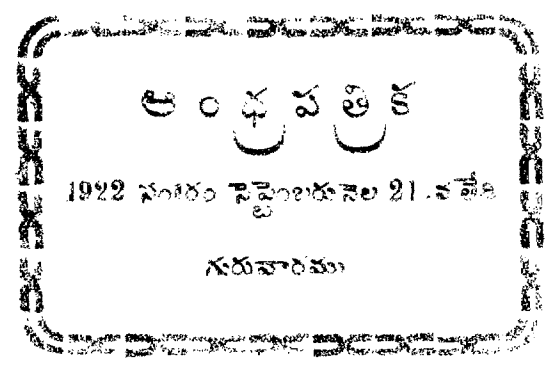
ఇట్లు వెరసాల కేసుకు 61 చేటు ముక్రమే గాడ లక్కుమందినుండ కిద్దముగా నున్నాని తెలియుచున్నది.

10 కో:లలో గొప్పవికేరికరిములగు మార్కులు జరుగు నని అంగ్లేయిండియనుపుత్రికలు నొగ్గినను. నగనంత సాత్తును కాసాధు టకపరమని అవత్రికలు చాల ప్రాసెను.

మహాంతపూర్ణము

ఈవిషయమునగూడ నిరూ:ణమున చాల అసంభ్యము లున్నవి. జేవాలములు కొన్ని నిలనండి అకాలిలస్వాధీ ము దున్నవి. అస్తీహక్కు ప్రపంధక సంఘమువారిది. దొరకమునాకే తాళమువేపులను ప్రబంధక సంఘమువారి కిచ్చిరి. కావున వా సాత్తు చునాంతు దకుట వివరీతము.

దీనితరునాయి 8 వ పేజీ చూడుము.

తుర్కీ-విజయము :

యూరపు కలవరము

తుర్కీ-విజయము యూరపుఖండమున కలవరము గలిగించుట వింతగాదు. ఆసియా మైనరులో గ్రీకులను ప్రవేశపెట్టి తుర్కీ నడిగదొక్కుటకు జేసిన ప్రయత్నములు విఫలమయ్యెను. గ్రీకులు తమ స్వాధీనమునకు వచ్చిన ప్రదేశములను నిలుపుకొనజాలకపోయిరి. కెమల్ పాషాపై న్యాయ విజృంభణంబుగనే గ్రీకులు కాలిక బుద్ధిపెట్టిరి. ఇప్పుడయినను తుర్కీ-రాజ్యములను తుర్కీ కిచ్చి మహమ్మదీయ ప్రపంచమును సమాధానపరుచుటకు లాయడుజార్జిగారు పూనుకొనినచో, ఎంతయో లాభతిగముగ నుండెడిది. అందుకు మారుగ, డాక్టర్ నల్సు జలసంధిని కాపాడు వ్యజముతో, నాగరిక మునకు నెడ్డయ్యవదనము వాటిల్లె నని భయపెట్టి, పాశ్చాత్య ప్రపంచమును ఉద్దేశపూరితము గావించ నెంచుట విగలక పోయెను. ఇదివరకే మహమ్మదీయ ప్రపంచమున ఆసంతృప్తి మి న్నందించెను. హైందవమహమ్మదీయులు లాయడుజార్జిగారివంత దృక్పథముతో పినుపుజెందియున్నారు. ప్రస్తుత సందర్భములవలన, వారికి మరంతిరోషము గలిగి నటుగా, దేశమునందు కలుతావుల గావించబడుచున్న తీర్మానములే నెడ్డయ్యములు. కలకత్తాలో జరిగిన సభయందు, మహమ్మదీయులలో సహకార వాదులు గూడ అత్యంతాగ్రహము నెలిబుచ్చిరి. లాయడుజార్జిగారినిగాని వారికధనిగాని సహించుట దుర్లభమని శాసనసభ్యులగు ఫజుల్ హక్కుగారు నుడివెరి. మహమ్మదీయులు, సహాయనిరాకరణవలంబులయినను సహకార వాదులయినను తుర్కీ-వ్యవహారముపై ఏకాభిప్రాయమై యున్నారనియు, ఇంగ్లండుపైని విశ్వాసముంచుటకు వీలులేదని విడితమగుచున్న దనియు, హక్కుగారు వ్యక్తపరచిరి. ఇంగ్లండు దేశము గ్రీకులయెడ జూపుచున్న పక్షపాతమును ఖండించుచు తీర్మానము గావించబడెను. చెన్నపురియందును నిన్నటిదినము ఇటులనే తీర్మానింపబడెను. దేశముం దంతటను మహమ్మదీయులేని తదితరులేని ఇటులనే యభిప్రాయపడుచున్నా నుటకు సందియము లేదు. బ్రిటిషుసామ్రాజ్యమునం దున్నంత మహమ్మదీయజనసంఖ్య, మరి మొక ప్రదేశమున లే దనుసంగతి లాయడుజార్జిగారికి తెలియదా?

తెలిసినచో పారిటులేల ప్రవర్తించవలెను? ఇది ప్రాన్సు ఇటలీదేశములతో పాటుయినను దూరకృష్టి గనుకరువవలదా? తమ వర్తనమువలన మహమ్మదీయ ప్రపంచమున గలిగిన కలవరము లికి గోచరము గాలేదా? ప్రాయశః, మహమ్మదీయులు పరాధీను లగుటచేతను, తుర్కీ-రాజ్యము నిర్భీష్ణమై యుండుటచేతను, మహమ్మదీయుల ఆసంతృప్తిని పాటింప నక్కరలేదని వారు భావించి యుందురేమో కాని ప్రజల సంతృప్తి పై ననే సామ్రాజ్యము లాధారపడియుండునను సత్యమును లాయడుజార్జిగారు గ్రహించుట వివేకము. డాక్టర్

నల్సు జలసంధియొక్క స్వాతంత్ర్యమును సంతోషించుటకు కెమల్ పాషాగారును అంగీకరించెరి. కాని, సమద్రస్వాతంత్ర్య మనినను, డాక్టర్ నల్సు స్వాతంత్ర్యమనినను బ్రిటిషు ప్రాబల్యమే యని అర్థమగుచో మూత్రము చిక్కు వచ్చును. కాన్ స్టాంటినోపులును, థ్రేసును తుర్కీ-వారికి ప్రధానములయినవి. వానిలోనికి తుర్కీ-వారిని అడుగ బెట్టినయ ననుట, ఏటిన్యామో తెలియకున్నది. త్రేసును కాపాడుటకు గ్రీకులను పిలుచుట ఎంతటి విచిత్రమో యూహించవచ్చును. గ్రీకులు ఆసియామైనరులో దెబ్బతినిపారిపోయియుండగ, వారామరల థ్రేసును సంతోషింప వలసినవారు? అధిని వేళ రాజ్యములవారిపుడు సహాయము బంపవలసిన యగత్యము గలిగె ననుట విరుద్ధము. పిచ్చుకపై బ్రహ్మాస్త్ర మని, తన ప్రదేశములను తనకీయవలెనని కోరెడి తుర్కీపై యూరపుఖండమంతయు కత్తి గట్ట వలె నా? యూరపునందు తుర్కీని కాలుపెట్టనియగూడదట. ఈరీతి క్రైస్తవమతా వేళమును పురికొల్పి, మహమ్మదీయ ప్రపంచముతో డికోనుట ఎట్టి రాజనీతియో తెలియకున్నది. ఆసియా యూరపుఖండములు చేరువకు రావలెననియు, అన్ని మతములవారును సహాధరులవలె ప్రవర్తించవలె ననియు, లోక శ్రేయము గోరువారు ఆభిప్రాయపడుచుండ, మరల కల్లోలము గలిగించి ఇంకొక సమరమున కవకాశ మిచ్చుట పాడియా? లాయడుజార్జిగారి టీవలనే గద, యుద్ధము లంతరింపవలయునని గంభీరం న్యాయము గావించినది. ఆసంగతిని వెనుకకు పెట్టి తుర్కీపైకి యూరపును కవ్వింపవలసిన ప్రపంచ శాంతి నెలకొనదా?

ప్రస్తుత పరిస్థితులబట్టి, నానారాష్ట్ర సంఘమును నెలకొల్పుటవలన ప్రయోజనము గలుగలేదని విడితమయినది. వాషింగ్టను సమావేశము లేమి, తదితర సమావేశము లేమి, పాశ్చాత్య జాతుల ప్రాతనాసనలను తొలగింపలేదని నిశ్చయమయినది. వృద్ధ యములు మారినంతవరకు, బాహ్యదండముల నెన్నిటిని నెలకొల్పినను ప్రయోజన ముండదనుట తథ్యము. ఇంగ్లండునకు అస్త్రీలియా, సహాయము జేయుటకు సన్నద్ధతను తెలిపెనట, న్యూజిలండుగూడ అటులనే గామించెను. కెనడామూత్రము ఇంకను ముంచు వెనుకాడుచున్నది. అధిని వేళ రాజ్యములు కొంత సహాయము జేసు గలిగినను, వారిపై న్యాయము చేయనప్పటికి కాల మెంతయో గడచిపోవును ప్రాన్సుమూత్రము తుర్కీపై పోరాటము సలుపుటకు నిరాకరించి నటుల వార్తలు చెలుపుచున్నవి. ఛాన్స్ అను ప్రదేశమునుండి గూడ ఫ్రెంచివారు తమ పై న్యాయములను తీసివైచిరి. ఫ్రెంచివారి దృక్పథము బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునకు ఆశ్చర్యము గలిగించెను. ఈ విషయమై ఫ్రెంచి ప్రధాని యగు పాంకేసుగారితో కలసి ముచ్చటించి, వారినిశ్చయమును మరల్చుటకు కర్షణ ప్రభువుగారు ప్యారిసుకు వెడలియుండిరి. నిన్నటి దినము వారి తో ముచ్చటించియుండురు. కాని, కర్షణ ప్రభువుగా రెంత ప్రోద్బలము చేసినను, సమరములో పాల్గొనుటకు పాంకేసు గారు సమ్మతించ రని వార్తలు చెలుపుచున్నవి. ఇటలీ ప్రభుత్వమువారుగూడ తమ పై న్యాయములను డాక్టర్ నల్సు తీరమునుండి తీసివైచుటకు నిశ్చయించిరి. వారును ఎట్టి సమరమునందు పాల్గొన రని తెలియుచున్నది. మిత్ర మండలి దేశములలో ప్రధానములగు ప్రాన్సు, ఇటలీ రాజ్యములు పైతము తుర్కీపై సమరము సలుపుటకు నిరాకరించు చుండగ, లాయడు జార్జి ప్రభుత్వము పా రొక్కరుమాత్రము మహమ్మదీయాభిప్రాయమునకు విరుద్ధముగ ప్రవర్తించనెంచుట వివరీతము

గాదా? దూర మాలోచించిన, స్వీయజేమము నాలోచించియున్నను, లాయడుజార్జి ప్రభుత్వము వారు మహమ్మదీయాభిప్రాయము నెక్కుడుగ గౌరవించి తుర్కీతో సమాధానము జేసికొనవలసి యుండెను.

లాయడుజార్జిగారి వద్దతులు ఇంగ్లండులో సయితము ప్రజలకు కొందరకు వెగటుగ దోషుచున్నవి. మరల యుద్ధము జరుగు నెడల లేబరుపక్షమువారు సహాయము జేయరని ప్రకటించబడినది. డెయిలీ మొలులుపత్రిక, లాయడుజార్జిగారి విజృంభణమును తీవ్రముగ నిరసించినది. ఇట్టి సందర్భములలో సయితము లాయడుజార్జిగారు తాబట్టిన కుండేటికి మూడేకాళ్లని వాదించుచో, బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమున కెట్టి యనర్థములు వాటిల్ల నున్నవో తెలియదు. బాల్కనిక్కులు కెమల్ పాషాగారికి సహాయము జేయ నుద్యమిల్ల యున్నారు. బాల్కనిక్కులును, తురుష్కులును చేతులు గలుపుచో, యూరపునకిన్ని ఆసియా కెక్కుడు ప్రదేశము గలను. యూరపు ఆసియాఖండము లొక్క మారు కలవర పూరిత మగునని, ఎట్టి ప్రపంచసంతోధము జనించుచో యూహించవచ్చును. కడదిన యూరపు సంగ్రామము, దీనిముందర కొరగాని దగును. ఏల యన వెనుకటి సంగ్రామము ఒక్క ఖండమునకు పక్షేషముగ సంబంధించియుండెను. ఈమారు సంగ్రామము ప్రాచ్యపాశ్చాత్య ప్రపంచములకు రెంటికిని సంబంధించియుండును. కొంచెము సమానమును, వివేకమును గనుబుటచి తుర్కీ సమస్యను పూర్తి రింగుటకు బనలు. ఇంగ్లండు అసహాయముతో బ్రవర్తించి, యుద్ధప్రదము గలిగించుచో, ప్రపంచ శాంతికి తీరని నష్టము వాటిల్లును. లాయడు జార్జిగారు తమ సంకుచితదృష్టిని వదిలి, భావిస్థితిని విశాలభావముతో పరికింపవలెను. వీ రెటుల ముగిదగో త్వరలో తెలియగలను. ఇంగ్లండుపై ప్రపంచ మంతయు తన దృష్టిని నిగుడించియున్నది. ఇంగ్లండు కిది పరీక్షా సమయము. ఆ పరీక్షలో నెంతవరకు నెగ్గునో, కాలమే వ్యక్త పరుపగలను.

రఘుపతి వేంకటరత్నము నాయుడుగారు

డి.బి. రఘుపతి వేంకటరత్నము నాయుడుగారి షష్టిపూర్తి మహోత్సవము, ఈ నెల 29-వ తేదిన పీఠికాపురమున జరుగలదు. ఆంధ్ర దేశ సంఘసంస్కరణ చారిత్రమునందు కీ. శే. కందుకూరు వీరేశలింగం పంతులుగారియొక్క యురఘపతి వేంకటరత్నం నాయుడుగారి యొక్కయు నామములు శాశ్వతము గ నిలిచియుండగలవు. వీరేశలింగము పంతులుగారు సంఘమునందు బ్రవేశించిన చెడుగులను జూపి, వానిని రూపుమాపుటకు తమ జీవితమును ధారబోసిరి. ఆంధ్రదేశము నండే గాక, కర్నాటదేశమునందు పైతము వారి సేవ ఎటుల కొనియాడబడుచున్నదో, బెంగుళూరులో వీరేశలింగం పండిరమును తెరచునపుడు మైసూరుదివానుగారును తదితరులును ఇటీవలజేసిన ప్రసంగములబట్టి కనుగొనవచ్చును. వేంకటరత్నం నాయుడుగారు అవినితని దొలగించి నీతి కగ్రస్థాన మొసగుటకు జేసిన ప్రయత్నములు కష్టపశంసార్హములు. వారియొద్ద విద్య బడసినవారేమి, వారి యుపన్యాసామృతమును గ్రోలినవారేమి, వారు సలిపిన మేలు నెన్నడును మఱవజాలరు. సాంఘిక మతసంస్కరణములకొరకై వారు సలుపుచున్న కృషి ఫలోన్ముఖమునకు వచ్చుచున్నది. వారిజీవితము ధన్యము. నాయుడుగారి రాజకీయాభిప్రాయములతో నేకీభవించినను ఏకీభవించ

ఆంధ్ర మాస పత్రిక

ఆంధ్ర రాష్ట్రీయనక 23, 24 తేదీలను చిత్తూరులో జరుగును
 ఆంధ్ర మాస పత్రిక మహిళాసభయు కూడ జరుగును
 ఆంధ్ర రాష్ట్ర ఖద్దర్ ప్రదర్శనమును 23 తేదీన ప్రారంభ మగును
 ఆంధ్ర మాస పత్రిక విజ్ఞేయ ప్రార్థనలు

కున్నను, వారిని తరలించుచు నే వ ను కొనియాడనివా రుండరు. వారిజీవితము ముందు సంతతివారికిగూడ ఆదర్శప్రాయముగ నుండగలదు. ఇట్టి ప్రసిద్ధాంధ్రుని పట్టిపూర్తిమహాత్మ్యము జరుగుచున్నది ఏమాంధ్రుడు సంతసించునో నాయన గారిని ప్రేమించెడివారందరును ఈ యుత్సవమును జయప్రదముగ కొనసాగుటకు తోడ్పడి వానిని గౌరవించుట ధర్మము. మహానవమి పండుగదినముననే, ఈయుత్సవము జరుగుటవలన నుల్లాసమింకను అధిక మగును. పట్టిపూర్తియుత్సవము జయప్రదముగ జరుగుగాకయనియు, నాయుడుగారింకను జేసేవ జేయుటకు వారికి భగవానుడు దీర్ఘాయురారోగ్యముల బ్రసాదించుగాకయనియు ప్రార్థనలు వారికి మాయభివందనముల నింపమూలమున చేలుపుచున్నారము.

హిందూ దేశము : ఇంగ్లండు బాధ్యత
 మాంధ్రేష్టరు గార్డియను పత్రికావితేఖకుడు హిందూ దేశమునుండి వ్రాసెడి సంగతు లన్నిటిలో విశేషమిందుట దుర్లభము. వారు తెలిపెడి సంగతు లనేకములు దుర్లభమైనవూర్తియులు. గాంధీ యుద్ధముచూడయమును వారు తిన్నగ గ్రహించి రయిరి. ఇది వాత్సల్యమేమియు లేదు. సత్యమును దర్శమును అభావముగ గల మహాోద్ధమును బాత్మలికలాభదృష్టితో వీక్షించెడివారికి, ఉద్ధృత మాత్రయములు బోధపడుట దుర్లభము. కాని, వీక్షిగూడ మహాత్ముని పలుకుటచే చిలుకనజేయు చుకు సాధ్యపడకపోయెను. గుజరాతు జేతుచున్న, క్రైస్తవమతవరీలు గాంధీమహాత్ముని ప్రేరేపించి గడి రని, ఈ విలేఖకుడు కనుగొనెను. ఇది విలే కాశ్చిక్యకరముగ నున్నది. అహమ్మదాబాదులో భవనంతు లగు, చిల్లుచుజమానుని సోదరి అన సూరూబాయిగారు గాంధీమహాత్ముని శిష్యురాలై ఖాగములను త్యజించి కార్మికుల యేజువులను చేయుటగూడ, ఈ విలేఖకుని కాశ్చిక్యము గలుగ జేసెను. ఇందులో మరియొక భాగ్యవంతు డగు మిల్లు యజమాని మహాత్మునియొక దేశములవలన ఎటుల ప్రేరేపించబడినదియు, వీరు వర్ణించిరి. హిందూదేశమున స్వయముగ పరిష్కరింప వలె నన్నచో, బ్రిటిషుప్రజలు హిందూదేశమును పాడియావుగ నుపయోగించక, కేవలము నాకరుగ జూడక, సమానభాగస్వామ్యము గలదిగ గ్రహించుట యత్యావశ్యక మని, వీరు ఇంగ్లండును హెచ్చరించుచున్నారు. ఈ సంగతిని గ్రహించి బ్రిటిషువా రెటుల యాచరించువరకు, హిందూ దేశస్థితి చక్కపడ దని వీరు ఖండితముగ చెలిపిరి. ఈ విలేఖకుని మొరను ఇంగ్లండు చలకించునా?

స్వరాజ్యసిద్ధి
 గాంధీమహాత్ముడు దేశించిన నిర్మాణకార్యక్రమము కొనసాగుచుచో, స్వరాజ్యసిద్ధి తప్పక గలుగు నను విశ్వాసము పలువురిమనముల నావహించుట సుభవమైనది. బై అమ్మగారును, మహమ్మదాలీసలీయు, సిద్ధానగరమున మహమ్మ సింఛుచు స్వరాజ్య మిదివరకే సిద్ధింపకుండుట నిర్మాణకార్యక్రమలోపముచే గా దనియు ప్రజల దీక్షతోపాటునకు సలిపెనునియు, నూచించిరి. పురుషులును స్త్రీలును కద్దబడితమ కొనసాగింపవలయునని హెచ్చరించిరి. ఇకపై జరుగవలసి నది కార్యక్రమములలో మాచ్చు గాదు. నిర్మాణ దీక్షను పూర్తిజేయుటయే ముఖ్యము. ఇంతవరకును దేశము నిర్వహించుచున్న పనులవలన, నిరంకుశాధికారమున కవజయము వాటిల్లుచున్నది. నిర్బంధములు ప్రయోజనశూన్యములని నానాటికి ను

చూచున్నది. కారాగృహస్థుంధములవలన నిరాకరణోద్ధ్యమము దనిపోనలేదు. తుట్టతుదకు లాటి కర్రలదెబ్బ లయినను ప్రజల నిష్ఠేయమును మరల్చజాలవని, అకాలీలప్రవర్తనము సుస్వక్త పరచినది. ప్రజ లింకను ఎక్కువ పట్టుబట్టి స్వతంత్రకార్యక్రమమును నిర్వహించునెడల, స్వరాజ్య సిద్ధి నాటకపరమట కెవరికిని సాధ్యపడదు.

సింహాళము : సామ్రాజ్యవస్తు దర్శనము
 సింహాళద్యవస్తు, సామ్రాజ్యవస్తుప్రదర్శనము నందు పాల్గొనజాలవని, ఆ ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి. స్థానికసంఘములవారి యభిప్రాయమును కనుగొనగ, వారు అంగీకరింపకపోయిరి. ఇందుకు వలయుద్రవ్యమును తాము భరింపజాల నునిరి. హిందూదేశమునకు మాత్రము, సామ్రాజ్య వస్తు ప్రదర్శనమునందు పాల్గొనుటకు కత్తి కలదా? రాష్ట్ర ప్రభుత్వములేను, ఇండియా ప్రభుత్వమేను భవనమునుండి, సమాచారముఖ్యులకే దబ్బు లేక పంటలుపండింక, సామ్రాజ్యవస్తుప్రదర్శనముకొరకు దబ్బు వెచ్చించుట శక్తిలేకముగాదా? ఈ ప్రదర్శనమువలన దేశమునకు లాభమనకన్న నష్ట మధికముగ గలదని, గ్రహించుట సులభము. హిందూదేశపుముడిదార్థములు విదేశములకింకను విశేషముగ బోవుటకు, సాధనమేర్పడును. దేశీయ పరిశ్రమలకు నష్టము వాటిల్లును. సామ్రాజ్యము నందు హిందూదేశము స్వతంత్రస్థానము నాక్రమించినపిమ్మట, ఇట్టి ప్రదర్శనములగూర్చి యోచింపవచ్చును. అంతవరకును వివిధలన ప్రయోజనముండు ననుట కల్ల.

సర్. విలియం విక్టోరియాగారి సభిరందించుట
 సర్. విలియం విక్టోరియాగారు త్వరలో తమ యుద్యోగపదవిని వదలి, ఇండియాకొన్నిలులో బ్రవేశింపనున్నారు. స్టేటుకొన్నిలుసభ్యులు సిన్హాలో వీరికి విదానర్పి వీరు సలిపినభువకార్యములకు వీరి సభిరందించి, తమ కృతజ్ఞతను వెల్లడిజేసిరి. శాసన సభ్యులకును ప్రజలకును ఎంతదూర మయ్యెనో ఇందునుబట్టి గ్రహించవచ్చును. సర్. విలియం విక్టోరియాగారి సభిరందించుట ఎంచులక? కాలెటు అప్పుడు నిర్దించినందులకా? ప్రజల స్వపరిపాలనా శయమును నిరోధించినందులకా? నిర్బంధవిధానమును సమర్థించినందులకా? క్రొత్త గ, పోలీసు ద్రోహాచట్టము నొకదానిని నిర్దించినందులకా? సివిలుసర్వీసువారిని పొగడినందులకా? సర్. విలియం విక్టోరియాగారి సభిరందించుట జూడ, సంస్కరణసభ తొలిటి దుస్థితికి వచ్చినచో తెలియగలదు.

సామ్రాజ్యగౌరవము
 కెనియాలో హైందవదేశీయమహాసభ జరిగెను. భారతీయులకు సమానస్వత్వముల నొసగవలయు నని తీర్మానములు గావించబడెను. ఉపన్యాసకు లొక రేతీర్మానమును ఉపసాదించుచు, సామ్రాజ్యమునందు ఎల్లరకు సమానస్థాన ముండవలెను,

తేనియెడల సామ్రాజ్యమే తే దని నుడివిరట. సామ్రాజ్యం దయినను ప్రజ లెల్లరకును సమానపు హక్కులు లేనిది, అన్నిభాగములకు సమాన స్వాతంత్ర్యము లేనిది, అది సామ్రాజ్య మనిపించు కొనుటకు తగియుండదు.

స్థానిక వార్తలు

గోదావరి కృష్ణాజిల్లాల శెట్టిబలిప సభము.
 ఈనెల 25 వ తేదీ నాయంకాలం 8 గంటల కార్యనిర్వాహక సంఘం భవనమున గ్రామములో సభమువహించెడిది. ఈ సభిలో కొంతమందికెట్టిగాని శుభ వంతు జరుపబడినది.

చెన్నపురి ఆరోగ్యము:—శుక్రవారము 16 వ తేదీ ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రములో కేయింటికి 65.0 మంది, బహిరంగమున 88.8 మంది చనిపోయిరి. స్కూలుకము 24 మందికి సోదానా 12 మంది చనిపోయిరి. ఇక జ్వరములవలన 48 గురు చనిపోయిరి. గతతర్జన మిదేవారములో 69.7 మంది చనిపోయిరి.

పన్ను వ్యాధులు:—శుక్రవారము 16 వ తేదీ యెనిభమున జయ్యకేసంధ్యముల సమీపమున అందరకును యిచ్చుడు తిని అహింసయుగాని భావమున చెట్టి, పన్ను వాధ లేమియు లేకుండ కేసులు ప్రచారము చేయుటకు ఆరోగ్యదాయకమును చిగింజీయును వెచ్చిదేశ్యత ముకటి వీర్చుచుండిరి. ఈ విషయమై తెలిసికొనగోరవారు హెచ్. వెంకటాచార్యులు, యస్. వెంకటాచార్యులు సోదరులు 247 నెంబరు గృహము నుండి వాతసద్భవ వల్లి మాటాడినందుడు.

చెన్నపురి దేశీయ సమాజము:—సమాజ కార్యదర్శి యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు: గయలో జరుగదేశీయసమాజమున చెట్టికాంతు లాధ కరముగ నందుటకొక కొక ప్రత్యేక హిందీకాంతు ప్రారంభించుటకు తీర్మానింపబడినది. అప్పటికి వందేతి కే. యం. శివరాం గారు హిందీకాంతుల జేసిన చివరి, చేరగోరువారు సమాజ వందాయుటకు, 817 తి.గి.చెట్టిపేర్ 25వ తేదీ సోమవారము సాయంత్రం 5.30 గంటలకు వస్తే తరగతులు చెట్టికాంతు మున్ను గు రివయమున స్థిరపరచబడును.

చెన్నపురి అన్నదాన సమాజము:—ఈ సమాజ మారూప్యమున యెచ్. యం. రామయ్య అందు కంపెనీవారు 200 మందికి, లక్ష్మణుని కృష్ణయ్యచెట్టిగారు 100 మందికి, ను. ను.ప్రసాద్కొండరావు 100 మందికి, పి.వి.మన్నులమొదలవారి గారు 100 మందికి, పి. పద్మయ్యపుమొదలవారి గారు 100 మందికి అవచ్చును. ఇతరుల వద్దనుండి మున్ముందు 200 మందికి, పి. వి. ను.నకల్పచెట్టి పి. వి. చిట్టిపాటి మున్ముందు, నూ. నం. శ్రీనివాసులచెట్టి, పి. వెంకటాచార్యులు, పి. సంగల్లవారు చెట్టికాంతుగారు లాభ్యుక్తులు 20 మందికి, గ్రేట్ లెజ్ ఈనెల సమాజము గావించిరి. నేటు కార్యకర్త కాగా గారు అయ్యవారుచూడగాగారి 12వ కోట కండ్లపున 200 మంది రీకెట్ వుహన్ను మిడిరి.

తిరుచినాపల్లి వార్తలు
 తోరనకునివాండి తిరుచినాపల్లికి కల్ప ముఖ్యమున దొంగలు ఒకరొక పారిని ఎదిరించి అరవిన వచ్చి 600 రూప్యములను అపహరించిని వాస్తవ్యులకి తెలియ . సభ్యులను కొంతమంది పశువులసంరక్షణ పోవుచుండెను. వాటిను నాలు కొంగలు పట్టుకొను విషయమై ప్రయత్నములు చేయుచున్నా

5 వ పేజీ తరువాయి

గాంధీమహాత్ముని శాంతిసాధనముపై

గాంధీ మహాత్ముని శాంతిసాధనముపై విపులమైన ప్రభుత్వమువారును సహాయములును గ్రహించెదరు. 49 శాంతి సాధనమును ఎల్లవారును శ్రద్ధాపూర్వకముగా అచరణకు తేజాలరు. అందులకు శరీరమనోబలము లభింపజేయు నుండవలెను. ఆకాలిల గుటి వీరసంకల్పమువారే దానిని సమగ్రముగ ననుష్ఠించి జయమును లభింపజేయుట ఆకాలిల కందరినిగూడ నడుముకట్టులలో కృపాబంధులుండును. వారిని కొట్టి పీక గడ్డమువట్టి లాగి కొలులలో బడ నేసినపుడు వారిలో కృపాదీ యంతలేనివాళ్ళుగలదు లేరుగాని మహాత్ముడును గాంధీయధ్యక్షుడును ప్రయోగించు వాస్తవారికి సేవ నుగు కృపాబంధుతో పని లేదు. అట్టిది శుభకారకముల సమగ్రమైయు.

మూల్యానుపూర్ణము

అటునండి మేమిటకు మూల్యానుపూర్ణమైతిమి. 21 వ తేదీ ఉదయమునకు మూల్యము చేతిమీదగొట్టబడిన ఇంద్రుడు చేతియలను విరుగగొట్టబడిన విగ్రహములను పగిలిన కలలను తగులబెట్టి బడిన గుండ్రము ఇట్టి దౌర్జన్యవిన్నముల నన్నిటిని మానుటకు నెంటుచే యజులుజేరితిమి. వేరువేరు కథలు జరిగెను. పండిత మహానాథుల మూలకావ్య హాసం అభ్యుభానుగాయును ఇతర కావ్యముల సంఘసభ్యులును హిందూమహమ్మదీయస్థానిక ప్రజలును కథలలో మైత్రిగూర్చి యజుల్యులించిరి. అందఱును కలసికడగూడ పిచ్చుటయ్యెను. చెందుసంఘములవారిలో ను గూడ కొంతమంది చనిపోయిరి. హిందూజీవాలయములకు చాలకష్టము కలిగినది. దీనినిగూర్చిగాక అపమితముగా నున్నది నామరస్యవిహ్నములు

కాంగ్రెసు వాయవ్యం కాకతలన గద్దరు వాయవ్యం మృదువాకృతమహావలనను అప్పుడే రెండు సంఘములవారి లాను సామరస్యవిహ్నములు గోచరింతున్నవి. చెందుసంఘములవారును కర్నాటకమున కనబడుచున్నా చని శ్రీయుత నేతాగారు 21 వ తేదీని మూల్యమునండి తలవార్చుల నందిరి.

పైనికోర్కొగుల సంఘాధ్యక్షుడు

సింహను సరివల్లారు ద్దారు అనూపసింగుగారు పంజాబు గవర్నరుకు వ్రాసిన లేఖ నెట్లును కొట్టుట మాననిచో 1500 మంది మైత్రిలు ఆకాలిలతో చేరవరు 9 వ తేదీని నేను గురకబాగుకు వెళ్లితిని. అచటి దున్నయమును చూడ గుండె చెదరి పోయినది. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమున కెంతటి భూరక కళంకము చేరియును తేజాలరు; సిక్కులకందరికిని అన్నికత్తుల వారికిని ప్రభుత్వమువై ద్వేషము కలుగుచున్నది.

సయినకులభావము

ఆకాలము లగ విమరంతముల వృత్తాంతము సదయు లగు మీ కిదిగరకే తెలియింపగలదు. నేను సిక్కులవైకాధికారిని ఫించెను పుచ్చుకొంటిని. సయినకసంఘమున 1500 మందిసభ్యులున్నారదాకే నే నవ్యక్తుడను. ఈదున్నయ మింకనిటులె జరిగినచో వారు 1500 మందియునుగూడ ఆకాలిలతో చేరకత్తవ్వదని మీకు విన్నవింపవలెనని వారు నన్ను కోరిరి. వారందఱును గూడ చేరినచో పరిస్థితులంత విషమమగును.

బెట్టిగారినిచోర్తులు

సిక్కులతమను గూర్చి బెట్టిగారు వచించిన దుర్భాషల గంట వివరింతుటకు నాకే సిగ్గుగానున్నది. అనాదనాధిత్వినిర్లంప నాకు కల మాడకున్నది. నేనే ప్రభుత్వసంబంధమునునదలుకొనవలసినవచ్చును చాలుకు పురుషాంతరములనుండి శాశ్వతముల వారు అధిక రాజధక్తితో ప్రభుత్వసేవ చేయుచున్నార. నేను అట్టి మటుంబమును జనంబినరాజధక్తివడను. ఈదున్నయమిట్లు జరుగుచో నేనే మొట్టమొదట ప్రభుత్వ సంబంధము నుత్సరింప నలసినవచ్చును.

నోట సిగ్గు సోయనీయలేదు

నేనుచటికి వెళ్తుటకు డిప్టీ ముఖ్యమంత్రి నిచ్చెను. నేను దగ్గరనుండి మానుచుంటిని. పోలీసులదెబ్బలకున నేలబడి పోయి చానసిద్ధముగ నున్న సిక్కులనోట పుడికెడు సిగ్గు

పోవవని నేను వెళ్లెను బెట్టిగా రంకవిక్రము నంగీకరింప లేదు. నీనిచ్చుటనుండి పో అని అతడు అవమానకరముగ నా కాబ్బాపించెను. అతని గురుద్వారమునకు చేరినది. సిక్కు లేమియును దౌర్జన్యము చేయుట లేదు. ఏది చాలా ఆశ్చర్యము. నేకాడంతయు నచట నే యుండి చూచితిని. ఈ ఆభిప్రాయము వేలకొలదిసిక్కులమీదకు అభిప్రాయ మని మీరు గ్రహించవలెను. అని అనూపసింగుగారు వ్రాసిరి.

పండిత నెహ్రూగారి ప్రశంస

పండిత నెహ్రూగారు వారసత్వము పండిత నెహ్రూ, శ్రీయుతులు పట్టు, రాకేంద్ర ప్రసాదు, ప్రకాశం, జమునా లాల్ బాబా, విశ్వానందస్వామిగారు 17 వ తేదీ ఉదయమునకు ఆవృతమయిరి. పండిత జయభద్రుడు ఉద్యోగి లక్ష్మణ్తర వెట్టిరి. కాంగ్రెసుభిలాషకు నాయకులును చాలమంది పౌరులను లైలాస్తేమనంద్ర నాయకులకు స్వాగత మొసగిరి.

వైద్యకాలల కేసులు

నాయకులందఱును వైద్యకాలల కేసి గాయములు కలిగిన ఆకాలిలతో కంభాసింపిరి. వాయవ్యంగా వారి కృతాంతమును విని కన్నీరు నందిరి.

నెహ్రూగారి ప్రశంస

“మీరు భారతవిప్లవాలిని నిలిపితిరి. మీరు విప్లవ సామములు స్వర్ణాక్షములతో ప్రకాశించును. ఘనతమముగు మిత్యాగమునకు మేమానందించెదము. మిత్యాగమువలన భరతమాత విద్రవ తొలగగలను” అని పండిత మోతీలాలు నెహ్రూ గారు ప్రశంసించిరి.

ఒకవృద్ధుని క్రమశిక్ష

శాశ్వతముకొనకు నేను కొంతమంది సంకీర్తనను. వాకు తొలిక గాయములలో నొక ప్రక్కవైచ మారి నేను చేపలిగిన చో నేను మరల గురకబాగు కేగెద. చని గాయములు కలిగిన వారిలో నొకవృద్ధుడు నుడికెను.

21 మందిని అరెస్టుచేయుట

17 వ తేదీని గురకబాగులో 21 మందిని అరెస్టుచేసి స్టేషన్ గారినుండి విడుదలమన్నటిని వాగుగా పరిశీలించుచున్నార.

కారాగృహములోనున్న నాయకులు భరతభూమియంతయును గురకబాగు కావలెను “భరత భూమియంతయును గురకబాగు కావలెను. త్యాగ క్తి చేశీయులందు ప్రబలముగ నెల కొనవలెను.”

అని కారాగృహమునండి పండిత బహుశరాలు నెహ్రూ మహాదేవతాయి, బాద్రిబోనెపు, పురషోత్తమరామ తాండను గారు కారాగృహమునండి సుకేశకుంపిరిని అలహాబాదులో 14 వ తేదీని జరిగినకథలో సి. ఎస్. రంకయ్యగారు తెలిపిరి.

గురుద్వారా దేవాలయముల చట్టము

గవర్నరుజనరలు అంగీకారమునకు పంపబడెను మేజులు శిష్యులకొక్కనట్టి వగతులు కావనసభ్యులగు సిక్కులు కోరికలతో వ్రాయబడెను ఇకమిటి దేవాలయములలోను గురుద్వారములలోను స్థితికార్యముల అవగాహన సులభతరములు సహజమున పేర్కొనుట చేయుటకు ఏయే విషయములను గూర్చి చట్టములను చేయవలెనో అనువిషయమును దొరకననువారును ప్రజలును కావనసభ్యులును కలిగి గ్రహించుటగాను అనుదృష్టమున దేవాలయముల మొదటి ఏర్పాటు, వెనుకటి పరిపాలనను హక్కుప్రకృతులు, వారసత్వము మొదలగు విషయములను తెలుసుకొని వివరించుటకొక కమిషనరుల సంఘము నేర్పరుచుటకు యాచిట్టుమడకేంపబడెను ఇప్పుడు వివాదములలో నున్న గురుద్వారముల పరిపాలనను ఏదం ఘమునాకే ప్రస్తుతము చేపించి పనిచేయుచుండ వలెను. మధ్య కర్తవ్యగా నుండుటకు మీ సుభాషకుములను కోరినచో నట్లు మధ్యకర్తవ్యగా నుండియు రాజీవేసియు కృతహాములను పరిష్కరించుటకందవలెను. కొన్ని గురుద్వారములు తగాదాల

నున్నవని నిర్ణయించుటకును వాటిపరిపాలనక కమిషనరుల సంఘములను నియమించుటకును 24 మరతుల ప్రకారము రాష్ట్రీయదొరకనమున కధికార నుండును. 5 వ మరతుప్రకార మొక సంఘమును మగ్గురు సిక్కులసభ్యులుండును. వాటిలోనొక నిరంతరమువారును 24వ కమిషనరీ సంఘమువారును ఒకని సావనసభ్యులకు సిక్కులును ఇల్లియాలెసియు 24 వ మరతుప్రకారము ఈ విషయమున యాచిట్టుమడకేంపబడెను జిల్లామే జన్రేటులనైనను కమిషనరులనైనను రాష్ట్రీయదొరకనమువారి అనుచరిని జడచుకుండ నివిలు క్రిమిలును చర్యలను జరుపజూడను. 24 వ మరతుప్రకారము కమిషనరులు గురుద్వారమును కళపరుచుకొనుటలో వారిని నిరోధించివారికి విక్ష విధింపబడును. ఈచట్టమును విద్యాకాభివృద్ధి ప్రజలు మున్నేను గారుపపాదింతురని పంజాబు గెజెటులో ప్రకటింపబడెను.

శైవమహాసభ కార్యసంఘము

శిక్షాసంఘము (1) శైవమహాసభ కార్యసంఘముగూర్చి బ్ర.శ్రీ. ముది గాంధీ వారి లింగ శాస్త్రీగారును బ్ర.శ్రీ. చాగంటి శీతయ్యశాస్త్రీ గారు వ్రాసిరెచ్చిన వ్యాసమును విని కథలో చాఖలో చేసికొనుటకు తీర్మానించడమైనది. చాఖలో చేసికొనబడిన వ్యాసములలో శాగలింగ శాస్త్రీగారు అచ్చువేయించిన వ్యాసములకు అయిన భక్తులు సభాభివక్షమునండి యిచ్చుటకును శిక్ష శిక్షశాస్త్రీగారి వ్యాసమును సభాభివక్షమునండి అచ్చువేయించుటకును కార్య నిర్వహ కధికారమియ్యడమైనదా? (2) వైకంఠవ్యాసములను శైవసభాసభ్యులకంటే, శైవ మహాసభల యభిప్రాయములను గల్పింపలేవలెన పుచ్చుకొని చెందుమానములలో తిరిగి యోగసమావేశమును చేసి విషయమును తీర్మానించి ప్రకటింపుటకు కార్యనిర్వహ కధికార మియ్యడమైనది.

(3) సభాభివక్షమునండి విద్యావిషయమై భక్తులెట్లుటకు తీర్మానింపబడిన ఆరువందల రూపాయలలో దిగున విప్పిలు ప్రకారము ప్రస్తుతము భక్తులెట్లుటకు ఏర్పాటు.

(1) ఈవని (2) రావండ్రి (3) ఏలేటిపాడు (4) ఎల్ల కుర్రు గ్రామ వేద రు 210 లు పాఠశాలలకు 2. కొక్కవారికి 60 రూపాయలకుతునరు 120 లు సంస్కృత విద్యార్థులకు కలకీలుదాఖలా.

1 విద్యార్థులకు చంద్రమాళికాస్త్రీగారికి	50-0-0
2 చాగంటి సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రీగారికి	80-0-0
3 తిరుపతి రాజలింగంగారికి	80-0-0
4 ముదిగొండ బసవయ్యశాస్త్రీగారికి	10-0-0
మొత్తం	120-0-0

పాండేతికవిద్యార్థులకు దిగువ ప్రకారము	
చాగంటి సహ్యాశిరాజుగారు వైద్యవిద్యార్థి	60-0-0
చాగంటి సహ్యాశిరాజుగారు అగ్రికల్చర్ విద్యార్థి కోయంబత్తూరు	60-0-0
మొత్తం	120-0-0

శేమలో కాశీక విద్యార్థుల మగ్గుటికి	25- 00
	505-0-0

మొత్తము జోను మిగిల రు 94-0-0 రూపాయలు స్వ సంపాదకాలలకు సంస్కృత విద్యార్థులకు విలు నెంటు భర్తీయింపబడు కార్యవర్గాలకు అధికార మియ్యడమైనది.

(4) శైవ సహాయముగా శ్రీ కాశీవాధుని శాగేశ్వర రావుగారు క్షుంలేమునుండి రు 150-0-0 లు మల్ల పల్లి సుబ్బారాయుడు, సోమశేఖరంగార్లు బహువిధి అసామ్య సభాద్యక్షులలో చేర్చుటకు సమ్మతించియున్నారు. మరియు శైవవిద్యార్థుల సహాయార్థము కార్యదర్శులు కోరెయడం రు 800 మూసుందల రూపాయలు యిచ్చుటకును సదురు సామ్యము వై మూసువిద్యులకు కర్తవ్యమెట్లుటకు కార్యదర్శుల కధికారము కలిగియుండుటకును శ్రీ శాగేశ్వరరావుగారు సమ్మతించియున్నారు.

(5) ఈ సంవత్సరము మూలు షైవలు తరగతిలోను క్రిందితరగతులలోను చదువు విద్యార్థులకు సహాయము చేయ సభ వారు తీర్మానించుచుండలేదు.

శివలంక అమృతలింగము అయ్యవారు 10-9-22. అభ్యుత్పాద.

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

చిత్తూరులో ఆంధ్ర రాష్ట్ర మహాసభలు

అధ్యక్షుడు బాలిష్టరు ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణగారి సంచారము

గుంటూరుమండలము తాలూకాబోర్డుల ఎన్నికలు

అసహాయ వాదులు నెగ్గునూ చనలు

ఆంధ్ర రాష్ట్రమహాసభాధ్యక్షుడు

బాలిష్టరు ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణ గారు

సంచార క్రమము

22-వ తేదీన పగలు 10-30వ గంటలముందు బయలుదేరి రాత్రి 8 గంటలకు గుంటూరు చేరుకొని ఆరాత్రి 10-45వ గంటలముందు బయలుదేరి 23-వ తేదీ ఉదయము 5-30కి తిరువతికి 7.47 వ సాకాలము 9.30 వ తేదీయన చేరుకొని 23-వ తేదీ మధ్యాహ్నము చిత్తూరులో సభ ప్రారంభ మగును.

గుంటూరుమండల తాలూకాబోర్డులు

ఎన్నికలలో అసహాయవాదులు

గుంటూరు మండలమున తాలూకాబోర్డులను గుంటూరు మహాసభ మంత్రిగారి పర్యవేక్షణలోని తాలూకాబోర్డుల సభ్యులకు అసహాయవాదులుగా చూడవలసింది లేదు. తాలూకాబోర్డులలో ముగ్గురు సభ్యులు అసహాయవాదులుగా ప్రకటించబడినందున వారిని ఎన్నికలలో చేర్చరాదు. ప్రతిపక్ష గుంటూరు పార్టీలలో గూడ ఎన్నికలైనవి. హయానుండి అసహాయవాదులే నెగ్గునకు. అధ్యక్షులలో బాలిష్టరు ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణగారి పేరు. మేజిస్ట్రేట్ ఎన్నికలు చెల్లించువారి సహాయవాది యొక్క కాడేమియటలే యింజనీరును న్యాయుడను. మంగళగిరికి రాత్రి 20వ తేదీన ఎన్నికలు జరుగవలసి వచ్చినది. మంగళగిరి పార్టీలలో అసహాయవాదులు చుండి నెగ్గునకాదును అసహాయవాదులు తాలూకాబోర్డులలో నెగ్గునకు ప్రయత్నము చేయుచున్నందున యింజనీరు అధికారమునుగలవారిని స్థానిక ప్రభుత్వము ప్రకటించుచున్నది. రాత్రి 10వ సమయమున వీరిని తిరిగి పోరాడినవారిలో నీ దేశమున ఆయన అగ్రగణ్యుడు.

చెన్నపురి మహాసభ

చిత్తూరు శాసనసభ

మహాసభ యజమాన్యమున నిన్న సాయంత్రము హొంబుల్లోని సభామందిరమున మద్రాసు పార్టీల మహాసభ యొక్క జరిగెను. అసభకు వచ్చిన ప్రముఖులలో యస్. కన్యాకరంకొంగారా, ఏ. కంఠాసామియ్యంగారా, టి. వి. గోపాల స్వామిమొదలగువారు. సభ్యులైన టి. చెక్కటియ్య చెట్టియ్య, ఏ. సి. పార్థసారథి వారు. రామదాసు వంతులు విశ్రాంతస్వామి చెట్టిగారి అండగిరి.

యస్. కన్యాకరంకొంగారా అధ్యక్షత వహించిరి.

అధ్యక్షులు సమావేశ కారణముల బట్టి ముఖ్య భారతపురుషుల ప్రతిభావంతులైన డి.ఎస్. బహదూర్, సి. కంఠాకరమిశ్ర వారు మాత్రమే బాల్ ఫూల్ గారు చనిపోయినందులకు తమ సంతాపము తెల్పుచున్నట్లు చెప్పిరి. వారి ద్వారా వారాధికార ప్రయత్నమును చేసి, ఆ కార్యము బాధియజేసినందులకు ముఖ్యమంత్రిని కలవడమిది.

మీనమగారు మద్రాసు ప్రెసిడెన్సీ కాలేజీలో పట్టభద్రులై హిందూమతాసంపాదకులుగా నుండిన ముద్రాస్వామియ్యగారి క్రింద ఉపసంపాదకులుగా ప్రవేశించిరి. మీనమగారు సంపాదకులుగా స్వీకృతులై వారితో బాటు యాత్రాను ఇండియాను, సోమలీషాన్సును, పుత్తికాసంపాదకులుగ నున్న కే. నటరాజుగారిని ఇప్పుడు మైసూరు కేటాయింబా కాలో పనిచేయుచున్న కే. ముప్పరావుగారునుండి మీనమగారు ఉపసంపాదకులుగా స్వీకృతులై పుత్తికాసంపాదకులుగా చేయుట కై నాయకత్వమున యున్నట్లు ప్రకటించుచుండెను. చక్కని ఆకర్షణలనుగల తెలివితేటలు ప్రాయముండెను. చక్కని ఆకర్షణలనుగల తెలివితేటలు ప్రాయముండెను. చక్కని ఆకర్షణలనుగల తెలివితేటలు ప్రాయముండెను.

నిగూరించి వర్తించుచున్న ప్రత్యక్ష భావముల యొడ మంచి సహజముగ్నియుండెడివాడు.

చెన్నపురిలో చనిపోయిన గాంధీ దేశమహాసభ్యులుగ నుండెను.

1905 లో హిందూసంపాదకులు మారనప్పుడు నాయకులు యెడిటరు పంతులయ్యగారు, ఇండియాను ప్రేమియు, పుత్తికాసంపాదకులుగా ప్రారంభించెను. చాలసంవత్సరములు అయినచాల ప్రగతి కెక్కి ఆయన ప్రతిక విజయము గాంచెను.

మీనమగారు, బాల్ ఫూల్ నాయకులందరూ తరస్కరించుచుండిన మింటిమార్గ సంగ్రహములను అభ్యసించెను. అది ఆయన అభిప్రాయస్థానాన్ని తెల్పుచున్నది. మింటిమార్గ కాలములో నీ ఆయన నీ విద్యా కాలములో విద్యను యాచించెను. మీనమగారు జీవితమంతయును స్వాతంత్ర్యమునను, చారిత్రక విధులను నిలుపుకొనిన కార్యమునుండి వేరగుటకు ఉద్దేశము ప్రాంభించెను. ఆయన కార్యమును నిడువలేదు. వీరవ ఆయనమద్రాసు ప్రెసిడెన్సీ అసెంబ్లీలో నెగ్గునకాదును ఆయన.

ఇంతకు కొన్ని మాసములకు చనిపోవు నరకును హిందూ పుత్తికాసంపాదకులుగా వాయించుచుండెను ఆయన చనిపోవుటతో, దేశపురుషులలో ముఖ్యులొకరు పోయిరి.

ఇతను బాల్ ఫూల్ నాయకులు నెగ్గున భారతీయులైనవారు. అతనికంటె కాలము అధికముగా పుత్తికాసంపాదకులుగా నుండిరి. భారత బాల్ ఫూల్ మార్గదర్శకులు, అమిత దైర్ఘ్యవంతులును విజ్ఞానవంతులును. సామ్యసభ్యులను ప్రభావితముచేయుటలోని అందరకును బాగుగ తెలియుటలు జెప్పిరి. అధికారముతో నెగ్గున తిరిగి పోరాడినవారిలో నీ దేశమున ఆయన అగ్రగణ్యుడు.

ఆయన జీవితము నెక్కువసాగును జేయువాడు. భారత బాల్ ఫూల్ ఆయన విశిష్టతలు. బాల్ ఫూల్ ప్రతిభకు అధికారము భగవంతుని సమకట్టివున్నది. ఆయన ప్రభువు బాల్ ఫూల్ గా నుండి నిలుచుండెను. ఆయన చెప్పిన తుదిమాట తేనెగా "ఈ దేశపు అభివృద్ధినిగలవారిలో నెగ్గున కల పనిచేయుటకు బాగుచులేక పోయెనుగా" ఈమాటలు అట్టి మహాపురుషులు బల్లవనిగా!

తీర్మానములు

ఈక్రింది తీర్మానములు అందరూ నిల్పిన నిశ్చయముగ నేకగ్రీవముగ నాచుండిరి.

1. ఈ మద్రాసు పార్టీల మహాసభ, మహాసభ ప్రాయశ్చిత్తమున, మహావిభావప్రతిభా ప్రయత్నముల ను దివాక్ బహదూరు సి. కంఠాకరమిశ్రగారు చాటియినందులకు దుఃఖమును తెల్పుచున్నది.

2. అచ్యుతబాబు ప్రతిభా సంపాదకులు, బాల్ ఫూల్ ప్రయత్నములు, ముఖ్యము సమాధానములను గురించి బాల్ ఫూల్ నాయకులు యాత్రాను చనిపోవుట వలన నీ దేశమునకు గల్గిన నష్టమును తెల్పుచు, యాత్రావారు తమ పనిచేయుట తెల్పుచున్నాడు.

అధ్యక్షులు వీరిద్దరి కీటుంబములకును, యాత్రాసానుభూతిని నీ లియ జేయవలయును. తీర్మానములపై టి. చెక్కటియ్య చెట్టిగారు, ఏ. కంఠాసామియ్యంగారు, ఏ. సి. పార్థసారథి వారు, యస్. కన్యాకరంకొంగారాగారు సి. నెల్లూరాజుగారు యాత్రాను మాట్లాడిరి.

అధ్యక్షులు తుదికి కొన్ని మాటలు చెప్పినచేత, అధ్యక్షులకు కందనముతో సభ ముగిసెను.

గుంటూరు పత్రిక

సంపాదకుడు బాలిష్టరు లక్ష్మీనారాయణగారు విజయదశమివాడు గుంటూరులో బాలిష్టరు ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణగారి సంపాదకత్వముక్రింద గుంటూరుపత్రిక ఆనుకేరతో ప్రతిగా నొకవారపత్రిక ఆంధ్రమున వెలువడును. వారి కందరా వాలుగుసాములు. (స్వగత విలేఖరి, గుంటూరు 20వ తేదీ)

"నవయుగ" గుంటూరులో ప్రచురింపబడెడి "నవయుగ" పత్రిక, అక్టోబరు 22-వ తేదీ నుండియు ప్రతివారమున ప్రచురింపబడుననియు, చందా వెనుకటివలే నుండుననియు, ప్రకటించుచుండెను.

చెన్నపురి బజారుధరలు

నవంబరు 21-వ తేదీ గురువారము.

(1) ధాన్యములు

విధములు	బస్తా	1-కి	56 మొదలు 68 మొదలు	తరము
రియ్యలు	బస్తా	1-కి	56 మొదలు 68 మొదలు	తరము
మినుము	బస్తా	1-కి	56 మొదలు 68 మొదలు	తరము
మినుము	బస్తా	1-కి	56 మొదలు 68 మొదలు	తరము
మినుము	బస్తా	1-కి	56 మొదలు 68 మొదలు	తరము
మినుము	బస్తా	1-కి	56 మొదలు 68 మొదలు	తరము

(2) పప్పు ధాన్యములు

కందులు	బస్తా	1-కి	196	56 మొదలు 68 మొదలు	తరము
మినుము	బస్తా	1-కి	196	56 మొదలు 68 మొదలు	తరము
మినుము	బస్తా	1-కి	196	56 మొదలు 68 మొదలు	తరము
మినుము	బస్తా	1-కి	196	56 మొదలు 68 మొదలు	తరము
మినుము	బస్తా	1-కి	196	56 మొదలు 68 మొదలు	తరము

(3) నూనె వస్తువులు

నూనెలు	బస్తా	1-కి	175-0-0	180-0-0
నూనెలు	బస్తా	1-కి	175-0-0	180-0-0
నూనెలు	బస్తా	1-కి	175-0-0	180-0-0
నూనెలు	బస్తా	1-కి	175-0-0	180-0-0
నూనెలు	బస్తా	1-కి	175-0-0	180-0-0

(4) చిల్లర వస్తువులు

చిల్లర వస్తువులు	బస్తా	1-కి	100-0-0	104-0-0
చిల్లర వస్తువులు	బస్తా	1-కి	100-0-0	104-0-0
చిల్లర వస్తువులు	బస్తా	1-కి	100-0-0	104-0-0
చిల్లర వస్తువులు	బస్తా	1-కి	100-0-0	104-0-0
చిల్లర వస్తువులు	బస్తా	1-కి	100-0-0	104-0-0

(5) ఇనుము

ఇనుము	బస్తా	1-కి	85-0-0	86-0-0
ఇనుము	బస్తా	1-కి	85-0-0	86-0-0
ఇనుము	బస్తా	1-కి	85-0-0	86-0-0

(6) లోహములు

లోహములు	బస్తా	1-కి	100-0-0	104-0-0
లోహములు	బస్తా	1-కి	100-0-0	104-0-0
లోహములు	బస్తా	1-కి	100-0-0	104-0-0
లోహములు	బస్తా	1-కి	100-0-0	104-0-0
లోహములు	బస్తా	1-కి	100-0-0	104-0-0

(7) రంగులు

రంగులు	బస్తా	1-కి	95-0-0	96-0-0
రంగులు	బస్తా	1-కి	95-0-0	96-0-0
రంగులు	బస్తా	1-కి	95-0-0	96-0-0

చెన్నపురి బజారుధరలు మొదలు 21-వ తేదీ గురువారము.

చెన్నపురి బజారుధరలు మొదలు 21-వ తేదీ గురువారము.

చెన్నపురి బజారుధరలు మొదలు 21-వ తేదీ గురువారము.

చెన్నపురి బజారుధరలు మొదలు 21-వ తేదీ గురువారము.

చెన్నపురి బజారుధరలు మొదలు 21-వ తేదీ గురువారము.

చెన్నపురి బజారుధరలు మొదలు 21-వ తేదీ గురువారము.

చెన్నపురి బజారుధరలు మొదలు 21-వ తేదీ గురువారము.

చెన్నపురి బజారుధరలు మొదలు 21-వ తేదీ గురువారము.

చెన్నపురి బజారుధరలు మొదలు 21-వ తేదీ గురువారము.

చెన్నపురి బజారుధరలు మొదలు 21-వ తేదీ గురువారము.

చెన్నపురి బజారుధరలు మొదలు 21-వ తేదీ గురువారము.

చెన్నపురి బజారుధరలు మొదలు 21-వ తేదీ గురువారము.

విన్నవము

భద్రుడు:—అంధ్ర దేశమునందు కలితలేని భద్రుడు నయిన యేయచున్నవా రందరును వారు నేయుచున్న భద్రులబట్టివివరమును వ్యాపారపు ధర్మమును ఈ క్రింది చిరునామాకు పంపిన దెలుప వేడుచున్నాను. వీలైనవాడు ధర్మము నమూనాలను గూడ బంపుట ప్రయోజనకరము. ఇతర రాష్ట్రములందు నాంధ్ర రాష్ట్రమునందును గల వర్తకులకును వితరులకును నాంధ్ర దేశపు భద్రుల రకములను వెలలను వివరములను దెలుపుట కీ ప్రార్థనను జేయుచున్నాను. కా. నాగేశ్వరరావు, అంధ్రదేశ భద్రుల కాఫీకారి, 7, తిరుకెట్టిపాళె, మదరాసు.

సత్యవత్సవ పాఖ్యానము

భోగేశ్వర మాహాత్మ్యము

ఇది యొక తేజముయొక్క మహాత్మ్యము. ఇంది శ్రీశైలమునందు జన్మించి పరివర్తయియున్నది. కవిత్యము కరుణవంతమై ముద్దులుమూట గట్టుచున్నది. కల్పనలు మెండు. ఈ గ్రంథము తేజస్వీన బాహుళ్య కొక నద్యమేని వదల వది జనింపదు. ప్రతి 1-క ధర్మ 1-0-0. పోస్టుఖర్చుప్రత్యేకము. ఆంధ్ర పత్రికా కార్యాలయము, 7, తిరుకెట్టిపాళె, మదరాసు.

ముఖ్య గవనింపు (2942)

జ్యోతిరాపత్రములు

ఈ సంచికల సంబంధమైన వ్యాధిచే 7 సంవత్సరములనుండి బాధపడుచున్నది. బెనారస్ షిటి దుగ్గా మెడికల్ హాల్ వామెజ్జా ఆఫీస్ క్లెయిమ్ బోర్డును సేవించిన తరువాత స్వస్థమయినది. (4) ఉజ్జయిని 23-9-18 ఎల్. సి. కపూర్, రేల్వే ప్రా. కె.సర్.

“తెలుగు సంక్షిప్త లేఖనము”

యొక ఖైదీలలోనే తెలుగు షాస్త్రమును తెచ్చుకొని భాషాపరిచయమును. దినమున కొక గంట పని. “పోస్టు క్లెయిమ్ బోర్డును సేవించండి!” (18) ఇకాఫర్లేష్ మ్యాగజైన్, కాకినాడ.

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

(2128-688) ఈ అపూర్వగ్రంథములో జర్మనీగారడీ, యొక్క వృక్షానుభవము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, మంత్రకాస్త్రము, భూతదైత్యము, యంత్రములు, అమెరికావారి చిట్టచేత నిహతముల విచిత్రనిరీతివిద్యలు గలవు. ఇంతేగాక మనుష్యుని మాయముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో సమాధియగుట, శరీరముదేని తలకాయచేత మాటలాడించుట భూమిపైన గజముయెత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా నిలుపు మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ పోల్తలు తెలుగుభాషలో అతి ముఖ్యమైన వైదిక ప్రాయశ్చిత్తము. ఈ గ్రంథమును చదివిన అత్యద్భుతముగా మేజిక్ చేయగలరని గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాము. దీనివలె రూ. 4-0-0. త్వరపడండి. పి. ఆర్. జనార్దనంనాయుడు, ఒంగోలు, గుంటూరుజిల్లా.

అయ్యుర్వేద వైద్యసంగ్రహము

మొదట అనుభవసిద్ధముగు 600 చికిత్సలను సేపున ప్రధానము ప్రతియొక సంవత్సరమున అందరుచేయవలసిన మందులు 18 1-4-0 (2) వి. పి. 0-6-0 అంగీకృతము:—వ్యాధులను రావలెదా కాపాడు కొను మార్గములను చూపించును, తప్పక చదువ దగినది 18 0-6-0 వి. పి. 0-4-0 అయ్యుర్వేదచరిత్ర:—అంగీకృత వైద్య, కారక, నిధాన బియ్యనా, చికిత్స, మొదలగునవి ప్రాయశ్చిత్త వైద్యపుత్రక. మూలది యుచితము. చందా రూ. 2-9-0 వైదిక వీరకాలమును కొరవారికి 8-12-0 లకు పంపెదము. అయ్యుర్వేదగ్రంథమందలి, పరిచేపి. (నెల్లూరు జిల్లా)

అహింసా విజయము

[సి. రాజగోపాలాచారిగారు]

యంగు ఇండియా

గురుకృతానందు జరుగుచున్న సంగ్రామము భారత దేశవ్యప్తికి ఆకర్షించుచున్నది. జలము వైద్యము ధర్మచింత గల వారి అహింసావిజయము, పాశ్చాతీయ దేశాధిపత్యమునకు పోరాటము జరుగుచున్నది. 20వ శతాబ్దమునందు వారి ప్రభుత్వము దివ్యతలయందు ప్రకటింపబడినది వార పుత్రక యగు యంగు ఇండియానుండి వీటిని ప్రకటించుట అవసరము. ప్రతిక్రియ చింతలేనివారిని పోల్చి వారు లాటిలతో కొట్టి బలమగు గాఢములు తగులుటలు చేయుట ములభము. సోటికి అడ్డముగ గుడ్డకట్టి అడ్డంకుపెట్టడగు ముఖ్యమున వైద్యము కీర్తించుటను అటంకపరచుట ములభము. అహింసాదాతములు లంగురఖా వా చేరకుండునట్లు దౌర్జన్యము నేయుట ములభము. గాఢములు అహింసావారికి వైద్యముగా మారు కలుగకుండునట్లు చేయుట ములభము. అహింసా ఇట్టి ములభముగు దౌర్జన్యకృత్యములకల్ల విజయము కలుగట అసంభవము. భౌతికముగ చేయు ప్రతికారమునకును నైతిక విలువ యుండును. జనులుగారి అపజయముగారి నిర్ణయించుటకు యీ నైతిక విలువ యే అధారము. ప్రతిక్రియ చింతలేక సహింసపడు ప్రతి దౌర్జన్యకృత్యము తాత్కాలికముగ దౌర్జన్యపరులకు విజయము కలుగజేసినను, నిజముగ వారి కార్యమును అపకీర్తికలుగ జేయుచున్నది. ఇట్లే అహింసాగ్రత మకులించి బాధలను సంతోషముతో అనుభవించుచున్న వారు, తాము మనుష్యులు పొందగల కీర్తి కాంచగల విజయము, వారికి తెలిసియుండిన, అహింస యందు వారికి గల ఉత్సాహము ఇనుమడింపగలదు.

20వ శతాబ్దపు నూతన అన్వేషణకు ఇట్లు వ్రాసిన “మన ఉద్యమమునకు సంబంధక వచ్చింది. మనబాధాను భకసా వర్ధ్యముల కరమేత్యుడు మరీచించుచున్నాడు. అధికముగ దైత్యులకు పాశ్చాత్య నాగరికత భయంకరనిన క్యూపము బహిర్గతమగు చున్నది” ఈ సంగ్రామ ముతనరకు ప్రత్యేకముగ జరుపబడింది. ఇది అహింస అహింస కాదు. ప్రతిక్రియ జరుగ జాలక అహింసాగ్రతము మకులించుటలేదు. ‘దౌర్జన్యకరులు బలవంతులు అహింసాగ్రత మకులించిన ఈ పోరాటము తుభముగ కొనసాగుట అత్యవసరముకాదు. భారతదేశ మంతయు సంగ్రామమును ఆతురితో గమనించుచున్నది.

భారత దేశమునందు మరీయుక చోట ఇట్లే పశుబలము నకును అహింసకును పోరాటము జరుగుచున్నది. మల్లీశ్వరులు తమ కల్పగ్రామముల నుండి వెడలి గొట్ట బడుచున్నార వారు, వారికట్ల సానుభూతి కనబడునాను కాగ్యానమునందుంచ బడుచున్నారు. బొంబాయి యందు పోగలేమండ చేయుటయూ లేక మాతలాను క్యూపములనుండి వెడలిగొట్టుటయూ? ఈ సమస్యను బొంబాయిప్రభుత్వపు ప్రజాయత్తేజాభివాద ప్రభుత్వాయత్తేజాభివాద త్రిప్పికరముగ పరిష్కరింప జాలక రింటాలు పడుచున్నారు.

ఒక గ్రహము మధ్యాహ్నము కనబడుట

కలకత్తాలో సంచలనము

19 న తేది మధ్యాహ్నము కలకత్తా నగరమునందు కొంత యెముగ సంచలనము కలిగెను. ఆ భావమునందెచ్చుచున్న మేఘములందెను. ఒక గ్రహము స్పష్టముగ కనబడుచుండెను. ఈ విచిత్రములను చూచుటకై వీధులలో అనేకులు గుంపులుగ సేపిరి. నెంటువైవిధముగ భావాల అభ్యుదయితి అధికారి, యగు రెవెన్యూ డివిజన్ డైరెక్టరుగారిని గంభీరముగా, కొండెమీద పాధారణముగ పూజిల్లగా ఇట్లే గ్రహములు కనబడుచుండుట సహజమనియు, ఆ భావము చే భూకృతమైయుండుటచే ఈ గ్రహము గోచరమయ్యెననియు, అది కుక్రగ్రహముగ మండెనన్నవనియు, అభిప్రాయపడిరి.

కలకత్తా శుభవందెము

కలకత్తా ఈశ్వరదేవాలయమునందెక్కడను సామగ్రికర్త ఒక మోటారులాంటి మునిగిపోయెనని మొన్న ప్రకటించుటచే, ఈలాంటిదయన్ని కార్మికులు మెడికలు కాలేజీలో అసాధ్యమి డిమాన్సు చేతును అగు దాక్షుడు యశ. సి. ఛటర్జీగారి కళేమరము హుర్రుతు 17 మైళ్ళదూరమున ఛాంపరాజ్ జూటువిల్లు వద్ద దొరకెను. 19 తేది సాయంత్రము అంతర్జాతీయ జరగెను. వీరికి 20 సంవత్సరములు వయసు.

అద్భుత భవిష్యత్ ఫలదర్శిని

ఇది మంచి అత్యవసరమైన పుస్తకము. ఈ పుస్తకము ప్రతి మనుజునకును ప్రతిదినమునకును చదివిన గాఢము. ఇది చూచుకొనుటకు బాధించును, పుట్టిని శిక్షి, సత్కృతియు. మొదలగునవి అవసరములేదు. ములభమైన తెలుగులో వ్రాయబడినది. గొప్ప డిగ్రీ కేటాలను పొందినది. వల 1 రూ. ప్రస్తుతం విలూరు నబోజ్జీ గారగు అతీ నారాయణరావు ప తులు లి. ఏ. లి ఎల్, గారిట్లు వ్రాసిన: “ఈ గ్రంథాని తెలిసికొన గోరువారికి యీ భవిష్యత్ ఫలదర్శిని సుతోమ ముకలిగించునని నానిశ్చయము.” పుస్తకములు నలుయువారు యాదిగకచిరునామాకు ప్రాయశ్చలయును. తాతా జ్యోతిషవిద్యాలయము, బోడనూరు, విశాఖపట్నం జిల్లా.

గంధర్వకళ

వీర్యవృద్ధికి వేరు పొందినది

ఇది గంధర్వులచే కవివైట్టబడినది. గంధర్వులచే వాడెబడినది. గంధర్వులచే మానవుల కనగ్రహింపబడినది కావుననే దీనికి గంధర్వకళ అని పేరు. అపూర్వము. అబుచి దినుములందు. ధన 4—0—0 లు మాత్రమే.

గంధర్వపార్శ్వనీ, రాయచోటి, గోదావరిజిల్లా.

ప్రతీ స్తమైన చేవగల

తాటి వాసములు

ఇది ప్రఖ్యాతి గాంచినటువంటి, మూడు 800 సంవత్సరముల ప్రాచుర్యము లిగింతునట్టి పుస్తక ప్రాచుర్యము. తాత్పర్యముండి కొనుబడినది. వాటి పరిమాణము 18 అడుగులు లగా యిరు 21 అడుగుల వరకు. దిపో ఏమారు క్రిష్ణజిల్లా. వలయు వారు, వెలలు కప్పీర్పు క్రియిరా ఈ క్రింది విలాసమునకు వ్రాసిన తెలియును.

ది ఇండియన్ ప్రాచ్యము ఎక్స్ పోజింగు కంపెనీ రాజమండ్రి.

(873) “కాంతామదహరణి”

అనుయాయాని వైర కాస్త్రప్రకారము తయారయిన, ఇంగ్లీషుపుస్తకీ దివ్యమైన లేఖనము. దీనిని నేనించుటచే నిష్పక్షపాత, లేవనకి క్రితమంతుట, స్వప్నమందు స్థలము, రతికా క్రిష్ణులనము, కాశ్మీరములు లాగుట, పోగొట్టి నిత్యయానన ముఖము నిచ్చును. నీ కృపామందు యేల కిగ్గు పడెదవు? దీనిని నేనించి స్వర్గముఖములను పొందుము. పథ్యములేదు. వీరీచేపి చూచిన మీకే తెలియును. వల 1 రూ. 4-0-0 ఆంధ్రప్రత్రికా చదువరులకు రూ. 3-0-0 మాత్రమే. తొమనిమందు:— గీత తామర, గజచర్మము, తామరకణి 6 అడాల తలాలాట్లు పంపిన ఉచితము. అపూర్వము ది రెడ్డి అందు కంపెనీ, గోపాలపురం 8888. కొత్తకేట పోర్టు (గోవావరిజిల్లా)

ఎలెక్ట్రిక్ లైట్

ఈ జర్మన్ సిల్వర్ దీపము సీజలో తయారు చేయబడినది. దీనిని తెలిగించుటకు అగ్నిపుల్ల (Match) అవశ్యము లేదు. ఇది ఎలెక్ట్రిక్ క్రిమిలన మందును. ద్రోక్షను ప్రకారము చేసి దీపము వై నుండు చక్రమును తిప్పినయెడల, తక్షణమే ప్రకాశముగా మందును. చూచుటకు ఒకట అత్యవసరముగా నున్నది. జేబుయందు సహా ఉంచుకొనవచ్చును. దీపము 1-3 రూ. 1-8-0.

జనరల్ మెయిల్ ఆర్డర్ కంపెనీ, పోస్టు బాక్సు 232, మదరాసు.

నర్వవృద్ధికి విషనంజీవిని (రిజిస్టర్)

తెలుగుదేశ తక్షణము ఈ కొవడుమును వాడెన విషమును తినివేయుటయేగాక కాధ మ పూర్తిగా పోగొట్టును. వల పాకట్టు రూ. 0-8-0 పోస్టేజీ 0-6-0, 4 పాకట్టు కొను వారికి పోస్టేజీ ఇశాం. 1 రూ. 1-8-0. పోస్టేజీ ఇశాం. 0-0-0. పోస్టేజీ ఇశాం. చిరునామ:— రాజులక్ష్మీ కంపెనీ, నెం. 44 నంబులయ్యల వీధి, మదరాసు.

పండిత మదన మోహన మాలవ్యా జీవితము

(శనివారపు నుబ్బారపు గారు)

వంశావళి

బాల్కరండల వర్మవంశం (కేంద్రం) వీరి పూర్వులు
మాలవ్యా అను పట్టణమునండి అలహాబాదు (ప్రయాగ) నకు
కాపురము వచ్చిరి. వీరి పూర్వులు సంస్కృతభాషయందు
గొప్ప ప్రవీణులును అనేక సంస్కృతగ్రంథములను రచించిన
వారు. వీరికింద్రి భాజ్ నాథ్ అనేక పురాణములను వ్రాసె
ను. కాశీ దర్బార్ గ మహారాజులు వ్రాజ్ నాథ్ గారి గురువుగా
నెంచుకొనిరి.

జననము

అలహాబాదునందు 25 డిసెంబరు 1881 లో వ్రాజ్
నాథ్ గారు మూడవకుమారుడుగా జన్మించెను.

బాల్యము—విద్యాభ్యాసము

వ్రాహ్మణకుటుంబమున జన్మించిన పండితుడు శ్రద్ధగా
గ్రంథించువారును ఆకుటచే వ్రాహ్మణ మతధర్మ ప్రకారము
విన్నపాలనుండియు వీరికింద్రి ముందుగా వ్రాహ్మణవిద్య గర
పెను. మొదట ధర్మభాషోదేశ పాఠశాలయందును విద్యాభ్యాస
వర్ధింపబడుచును సంస్కృత భాషయందును నిపుణుడయ్యెను.
అటుపిమ్మట అలహాబాదు జిల్లా స్కూలులో ప్రవేశపెట్ట
ఁబడుచు కృతార్థుడై ముదుర్ సెంట్రల్ కాలేజియందు చేరినను.
విద్యార్థిగా నుండగానే అలహాబాదు లిటరరీ ఇన్ స్టిట్యూటునం
దును హిందూసమాజములోను ప్రాముఖ్యముగ నుండెను 1879
సం॥ లో అలహాబాద్ లో యూనివర్సిటీ లేకుండుటచే కల
కత్తాయూనివర్సిటీలో ప్రవేశపెట్టయందు కృతార్థుడై 171లో
యస్. ఎ. యను 1884 సం॥ లో బి. ఎ. యందును కృతార్థు
డయ్యెను. ఎం. ఎ. తరగతిలో చేరి చదువుచుండగ ధనలేమిచే
చదువుమాని ఆవస్థనను అనగా 1884 లో అలహాబాదులో
గవర్న మెంటు హైస్కూలులో అన్టీస్టంటు మాస్టరుగ
చేరిన. 1887 వరకు రు 50 లు మొత్తము రు 75 లు వరకు
గలిగిన వేతనముపై నాకరించెను.

ప్రతికాసంపాదకు డాక్టర్, న్యాయవాదకృత్తి నవలంబించుట
గురుభూషణ ముయిర్ సెంట్రల్ కాలేజిలో ప్రాఫెసరుగ
నందు పండిత ఆదిత్యారావు సహాయమువలన కలకత్తాలో
నకు రాజైన రాంపాల్ సిన్హాగారితో పరిచయము కలిగి
వారు స్థాపించిన హిందూస్థానీ ప్రతికట సంపాదకుడుగ 1897
లో చేరిన. యూనివర్సిటీ 2½ వర్సరములు నెల 1 కి రు 200 లు
వేతనముతో బనిచేసెను. కొంతకాలము యండియన్ యూని
యన్ ప్రతికట సంపాదకుడుగ నుండెను. అప్పటికి వీరి వంతు
వలకుబడితో స్వయముగా హిందీభాషలో ఆధ్యుడయి అను
బాధప్రతికట స్థాపించి ప్రజలకు విద్య గరవుచుండెను యీ
ప్రతికట నే వారమునకు 2 పార్లు ముద్రించుట ఆకస్మాత్తు కలుగక
అట్లు ముద్రించెను. యింతని మేధాశక్తి వర్ధనాతిథియు అనుటచే
ప్రజలందరు న్యాయవాదకృత్తికి వీరిని ప్రోత్సహించ 1891
లో యల్. యల్. బి. యందు కృతార్థుడై 1893 నుంచి
హైకోర్టునందు న్యాయవాదిగా పనిచేయుచుండెను.

రాజకీయమందును, కాంగ్రెసునందు పాల్గొనుట

1886 వ వర్సరము చాచాభాయి నాథోజీ అధ్యక్షత
క్రింద కలకత్తాయందు జరిగిన దేశీయమహాసభకు ప్రతినిధిగ
వెళ్లెను. ఈ సభలో ఆదిత్యారావుగారి ప్రోత్సాహము
వలన నుపన్యసించిన సభికు లెల్లట వీరియుగవ్యాసమున కచ్చెగు
వొందిరి. ఇదే మహాసభ సభలలో నుపన్యసించుట మొదటి
సారి. అలహాబాదునందు 1892 లో జరిగిన దేశీయమహాసభ
సభా ఆహ్వానసంఘమునకు కార్యదర్శిగ నుండెను. 1908 లో
లక్నోలో జరిగిన యూనైటెడ్ ప్రావిన్సు యొక్క కాన్ఫ
రెన్సునకు అధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనబడెను. అలహాబాదు
మ్యూన్సిపల్ బోర్డుకు చాలకాలము వరకు సభ్యుడుగ నుండి
తైన్ వైర్ మెంట్ గా నెన్నుకొనబడిరి. అలహాబాదు యూని
వర్సిటీలో సభ్యుడుగానుండి 1902 నుంచి లెజిస్లేటివ్ కాన్సి
లుకు సభ్యుడుగా నుండి దేశమునకు అనుభవము ఉపకార
మును చేసెను.

అలహాబాదు యూనివర్సిటీని కృత్తిలోనికి దెచ్చి
అందు మతధర్మములు బాగుగ గరవుటకు మత సంబంధమైన
గ్రంథములనే పఠనీయములుగ ఏర్పాటు చేసెను.

కాశీయందు హిందూయూనివర్సిటీ స్థాపన

దీనిని స్థాపించుటకు ప్రభుత్వము వారితో చాలకాలము
కుటకు చర్చ జరిగించి పిమ్మట అనుమతి బడసి బాంబాయి, కల
కత్తా మొదలగు పట్టణము లన్నిటిని పర్యటనము చేసి లక్షల
కొలది ద్రవ్యము సంపాదించి కర్ణాటకకు నలవికాని స్థానము
లలో కాశీనగరమునకు మూడుమైళ్ళ దూరమున గవా అను
చోట స్థాపించెను. ఇందు అన్ని విధములకు విద్యయునే నేర్ప
బడును. ఉపాధ్యాయులు విద్యార్థులు అచటనే కాపురముందు
టకు తగు ఏర్పాటులు చేసెను. దీనినే రెసిడెన్షియల్ యూని
వర్సిటీ అందురు. దీని స్థాపనకై యీ మహాసభయందు పడిన
కష్టము వర్ణనాతీతము.

స్వతంత్ర శాస్త్రము.

1881 నండి స్థానిక పరిశ్రమల విషయమై అలహాబాదు
నందు నొక వస్త్రములను తయారుచేయు శాస్త్రశాలను నెల
కొల్పెను. ఆ వస్త్రమునుండి పరదేశములో తయారైనవన్న
వస్త్రములను విస్తరించి యుక్తుగ వనదేశములో తయారుగ బట్ట
లనే క్రితకో ధర్మం ను గుండెను. 1905 నందును 1907
నందును అలహాబాదు నందు యిండియన్
యిండిస్టియల్ కాన్ఫరెన్సులను వెట్టి స్వదేశీశాస్త్ర
మునుకొరకై మిక్కిలి పాటుపడెను. పరిశ్రమ లంతరించి
హిందూదేశము నానాటికి బీదదేశమగుచున్నది గావున పరి
శ్రమలవిషయమై సెక్యులర్ కెడ్రెస్ కి నవలసినదని స్టేటుకాన్సిల్లో
అనేకసార్లు వాదించగ ప్రభుత్వమువాడు ఇండిస్టియల్ కమి
షన్ అను నొక కమిటీనికేసి అందు యింతని నొక సభ్యుడుగా
నియమించిరి. ఆ కమిటీ రిపోర్టునందు వీరి శ్రేణిప్రాముఖ్యమును
చక్కగ వెల్లడించిరి. ఇది చదివిన హిందూదేశము ఔన్నత్య
స్థితినుండి హీనస్థితిలోనికి ఎట్లు చేరినది మలభయుగ తెలిసికొన
గలరు.

ప్రజాసేవ, ప్రభుత్వమున కుపయోగము సహాయము చేయుట
యూరపు మహాసభ గామమునందు దేశమందెచ్చటెచ్చట
పర్యటనము గావించి లక్షలకొలది ధనమును సహకార్య ప్రభు
త్వమునకు సహాయము చేసెను. అలహాబాదునందు మొదట
సారి స్టేషన్ వచ్చివుడు నిత్యము 1900 కుటుంబములకు సేవ
చేసెను. వీరి కాప్టియంలో అనేకసార్లు కలవులు రాగా నేల
కొలదిధర్మమును సహకార్య ప్రజలకు కాపాడెను.

సంపూర్ణ అసహాయవాది

1920 నందు కలకత్తాలో జరిగిన అవసరదేశీయ మహా
సభ సభ్యులందును నాగపూరునందు 1920 లో జరిగిన దేశీయ
మహాసభ సభ్యులందును ఆమోదించబడిన తీర్మానముల కొన్ని
టికి వీరు భిన్నముగ నుండిరి. మహాత్మాగాంధీ అరెస్టునకు
పూర్వము ప్రభుత్వమువారికిని కాంగ్రెసు పక్షపాలకులకును
సఖ్యత నేర్పరచుటకై రాజుబాగ్ నుండెను. కాని వీనికొక
నిష్పలమయ్యెను. మార్చి 1922 లో మహాత్ముని ప్రభుత్వము
వారు అరెస్టుచేసిరి. నాటినుండి దేశములో పర్యటనముచేయుచు
మహాత్ముడు నియమించిన నిర్మాణకార్యక్రమమును పూర్తి
చేయుటకై పాటుపడుచుంటు సాంచాలములో ప్రభుత్వాధి
కారులు వీరికి ప్యాంధ్రము (నె 144) గావించిరి. ఇద్యమ
అహింసావ్రతమును గోరకపూరు మొదలగు జిల్లాలలో బోధించు
టకు బోన తిరిగి ప్రభుత్వమువారు ప్యాంధ్రము గావించి ఆయను
సార్లు కానబోలంఘన గావించెను. మహాత్ముని విడిదినము
మొదలు నేటివరకు వీరిచ్చిన ఉపన్యాసములను చదివిన చదు
వరులే వీరు సంపూర్ణ అసహాయవాది అనియు ఆపద్బాంధవు
డనియు తేటతెల్లమగును.

యేలము అనుకము

చెన్న పురి హైకోర్టులో

సి. ఎన్. నెం 817/1920.

వాది:—ఎల్.మారు రంగనాథం కెట్టి.
ప్రతివాది:—ఎల్.మారు రంగయ్య కెట్టి, మరికొందరు.
6—2—1922 వ తేదిన బారి అయిన కోర్టు ఉత్తర్వు
ననుసరించి ఈ క్రింది తెలుపబడిన గృహమును, నేలను 1922-వ
సంవత్సరం అక్టోబర్ 21 తేది శనివారమునాడు సాయంత్రము
4 గంటలకు అమృతపు నోటీసులలో తెలుపబడిన వక్రత్వప్ర
కారము సదరు గృహము వద్దనే రిజిటరుగారు బహిరంగ యే
లము చేసి అమ్ముదురు. సదరు నోటీసులు గావలసినవారు ఈ
దిగువ చేవ్రాలు చేసినవారికి వ్రాసిన బడెముగలరు.
ఈ క్రింది తెలుపబడినవారి అక్కినునందు పనిచేయుదినము
లలో పలు 10 గంటల 30 నిమిషములు మొదలుకొని సాయం
త్రము 4 గంటల 30 నిమిషముల వరకు సదరు గృహమునకు
సంబంధించిన దస్తావేజులు కన్పెరా పరిశీలించవచ్చును.
15—4—1922.

మొదటగాలు

బారి టౌను, అణ్ణాపిల్లె వీధిలో నుండు నెం 16 ఏ రు
గృహము నేల సదరు గృహమునకు ఎల్లయ:—ఉత్తరమున
అణ్ణాపిల్లె వీధి, దక్షిణమున ప్లాట్ బిక్ ముత్యా మొదలి వీధిలో
నుండు నెం 27 రు గృహము, పశ్చిమ సి. వెంకయ్య, అపి య్య
న్న కెట్టిగార్ల గృహములు, తూర్పుప్లాట్ బిక్ ముత్యా మొదలి
వీధి ప్రాతసర్వే 4816, 4817 నెంబరులు, రీసర్వే నెం 6779
కత్తెత్తు నెం 5080 రు గలది. మద్రాసు - వెంకల్లు
ట్రాజిల్లా రిజిస్ట్రేషన్ లోను రిజిస్ట్రేషన్ అఫ్ అమ్మారెస్ట్రేన్
చార్జ్ లో నున్న చెన్న రాజధానిలోను నవరెస్ట్రేషన్ లోను
చేరినది.

2 నేలలు, 906 చదరపు అడుగులు గలవు.
ఎన్. సుబ్రహ్మణ్యము, బి. ఏ., బి.ఎల్.,
హైకోర్టు కలీ.
రిసెనరు అక్కిను, 117 ఆర్మీయన్ వీధి, మదరాసు

సంయుక్త రాష్ట్రములు

నెట్టి లెంటు క నెట్టి

గవర్నరు గారి అభిప్రాయము

ప్రభుత్వమువారికి వెట్టి పోలిన రెనిన్యా నిర్ణయించు
టకై ఆ రాష్ట్రమునందు ఎంబర్గామున ఆధారముగ వైకొనల
యూన్ అను విషయము గురించి సంయుక్త రాష్ట్రముల నెట్టి
లెంటు కమిటీవారు నానికాటులో సమావేశమై కొన్ని దిన
ములందు ఆలోచించు చున్నారు. సాధారణముగ రెనిన్యా
నిర్ణయమునందు ఆదాయములో నూటికి 45 ఆధారముగ నుండు
కొనవలయు ననియు, ఆయిండు కొన్ని సమయములందు ఆధున
మైన్ వో నూటికి 80 ఆధారముగ వైకొనలన్ను ననియు ఇట్లే
నూటికి 50 కూడ ఆధారముగ కొన్ని సమయములందు ప్రాయ
కొనవచ్చు ననియు కొందరుసభ్యులు అభిప్రాయపడిరి.

ఈ విషయమై 50 వోర్కొంటు బట్టగారు ఈ క్రింది
అభిప్రాయములను పంపియున్నారు. రెనిన్యా నిర్ణయమున ఆ రా
ష్ట్రమునందు నూటికి 40 ఆధారముగ వైకొనలకు ఉచితవని ప్రభు
త్వమువారు అభిప్రాయపడుచున్నారు. కొన్ని సమయములందు
నూటికి 80 లేక 50 ఆధారముగ నుండుకొంటుకు నెట్టిలెంటు
అక్కినకు అధికార మివ్వవలెను. ఇట్టివిధాన మవలంబించిన
నైతికరాజకీయ ఫలితము లెన్నియో కలుగగలవు. లూడ
12 మొదలు 20 సంవత్సరములలోగ రైతులు చెల్లించుచున్న
రివిన్యూను ఆ ను సరించి నెట్టి లెంటు ఏర్పాటులు
చేయవలెను. ఇంక నూటికి 80 కన్న అధికముగ రెనిన్యా
హెచ్చింపబడదు. కడచిన నెట్టిలెంటునందు రెనిన్యా
హెచ్చింపబడిన గ్రామములలో నూటికి 10 వక్తున మార్పి
రెనిన్యా హెచ్చింపవలెను. రైతులు తమ భూస్వాములకు
చెల్లింపగలసిన మొత్తము విషయమై కూడ ఇట్టి ఏర్పాటులే
యొందవలెను. పర్యటెంటు నెట్టిలెంటు పద్ధతిని నేను ఆక్షే
పించుచున్నాను. అయినను జనసంఖ్య అధికముగ నుండు ప్రదేశ
ములందును వ్యయసామునకు యుక్తమగుభూమి అంతయు
వ్యయసామును కాబడు ప్రదేశములందును 85 మొదలు 40 సం
వత్సరములవరకు ఒకచే నెట్టిలెంటు కేటులు అనుబంధం దుండ
వచ్చును.

కిలాఫతు బీదిసభ:—కిలాఫతుకమిటీ యాజమాన్య
మున నిన్న సాయంత్రము సి. అబ్దుల్ హాకీం సాహెబు గారి యధ్య
క్షతన బీదియొద్దన మహాసభ జరిగెను. అప్పటి క్రింది తీర్మాన
ములు గావించబడినవి:—

ఈ మద్రాసుపాలనసభ లాయకుబాద్ గారి సమీప
ప్రాచ్య పాలనావిధానమును మిగుల గర్హించుచున్నది
బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారి ప్రస్తుత పాలనావిధానము
భారతీయు లన్నితరగతులవారికిని పరాభూతిని గలుగజేయు నని
యీసభవారభిప్రాయపడుచున్నారు.
సిరియా, పాలస్తైనును, మెకహామెయియా, ఆరెబియా
బాస్సున్, కాంస్టాంటినోపల్, దాద్నినల్లు ప్రదేశములలో కాలీ
ఫా అధికార వదిల్చివచ్చును గుండవలయును.
ఈ మద్రాసుపాలన పొందుపులు మహాత్ముదీయులు
ను అకాలిలు తమమతమునకై సహనముతో కష్టముల ననుభవించు
చున్నందులకు అభినందించుచు వారిని కొట్టి చూపించి పోలీ
సులు గావించిన దురంతములను అభిక్షేపించుచున్నారు.

తప్పని గుణములు! కొనుడు!! పరిశీలించు!!!

ఆయుర్వేద పంచరత్నములలో

నొకరత్నము

ఇది చరిత్యరములకు, చరిత్రని జ్యోరములకు, విడువని
జ్యోరములకు, విడిచినచు జ్యోరములకు, కలిగిన జ్యోరములకు,
సామాన్య జ్యోరములకు, మతయాజ్యరములకు, క్రిమిసీకాని
జ్యోరములకు, విషమజ్యోరములకు, సన్నిపాతజ్యోరములకు, నోవ
జ్యోరములకు ఇంతయే! సర్వవిధజ్యోరములకు బరిమార్చు ఉత్తి
మోత్తను యావధరాజము, క్యయినా పనిచేయు సమయమున
“మిచిరటా” నుంచి పనిచేసినది అంగ్లకై ద్యులు మెచ్చి
యున్నారు. వైద్యుని సాహాయములేకనే శ్రీమంతు, పురుషులు
వాడవచ్చును. బాలరకు ఇవ్వవచ్చును. గుడా అంగ్లవధియు
లనే వాడువారు దీనిని వాడి “ఎట్టి ఆసాయములేని జ్యోర
తావధరాజము” ప్రశంసించియున్నారు. చిగుట అజీర్ణము,
ఇంక నేకవ్యాధుల హరించును. కేటలాగు ఉచితము. ఆరవము,
మశాయము, కన్నడభాష మాకు తెలియదు. తెలుగు, ఇంగ్లీ
షున వుత్తరములు వ్రాయవలెను.

ఆయుర్వేద రత్న, పండిత
బి. శ్యామసుందరరావు బ్రదర్సు,
ఆయుర్వేదవధాలయము, బరంపురం, గంజాం జిల్లా.

బెరన్సు మె క్వీ నీ జీవితము 0-6-0

బెరన్సు దీర్ఘస్వాతంత్ర్యమునకై అపూర్వములవలె తుదకు చరిత్రాంశం బంధించబడి, 74 దినములు కఠినోపవాసములు జరిగినవి. విడిచిన విరహ చిత్రాంశాలను చరిత్రము.

చిత్రంజనుని ఉపదేశములు 0-1-0

చిత్రంజనుని విద్యార్థిగా నున్న సాటినుండి మున్నుకడకు ఆకాశానంద మభ్యోపన్యాసములయందలి చిత్రకల, కవిత్వము చక్కనిరచనగులాని కనుపాదించబడినవి.

ఒక్కసారి 20 ప్రతులకు ఒక్కవకాట: ఇచ్చియిచ్చునాటికి 25/0/0 కమీషన్ నీయబడును. ఇంకొకటి యొప్పి వీరో, త్రిప్పి కేరు, చెన్నపురి.

ప్రయోగశీలో నుండవలసిన సుప్రసిద్ధావధముల నేల కొనలేదు?

1. తోకామయినా కత్తరిమోత్రంజీ నుండునా వాననా కావ్యం వచ్చు కోగులకు అతిశయిస్తే రహస్య నున్నా
 2. క. విశ్వానాథ కవిరాజ్, విశ్వచక్రవర్తి శాస్త్రి, 9. 41 బాక్సెబాదువీధి రంగూను, బర్మా.
 తోకామయినా కత్తరిమోత్రంజీ నుండునా వాననా కావ్యం వచ్చు కోగులకు అతిశయిస్తే రహస్య నున్నా
 30. 300 మూల్యములకు 1. కే. 2. 0. 4. 0 1 మొదలు 6 సీసాలవరకు రూ. 1.4-0
బాలసఖోదయ (విశ్వలహరిలో న. 2వది) ఇది విలువగల వసూలీకలవే కాస్తోక్తముగా రచయిత యదీశ రసాయనము (కూడిక) నీ నెల 15 వద్ద మొదలు 15 సం॥ము వరకు వచ్చును. తోకామయినా కత్తరిమోత్రంజీ నుండునా వాననా కావ్యం వచ్చు కోగులకు అతిశయిస్తే రహస్య నున్నా
 30. 300 మూల్యములకు 1. కే. 2. 0. 4. 0 1 మొదలు 6 సీసాలవరకు రూ. 1.4-0
శివకాంత తయిలము (శే. 1 వంతు) విశ్వల, శివల కవిత్వము ముక్కలు ముక్కలు కావ్యములకు 15 సం॥ము వరకు వచ్చును. తోకామయినా కత్తరిమోత్రంజీ నుండునా వాననా కావ్యం వచ్చు కోగులకు అతిశయిస్తే రహస్య నున్నా
 30. 300 మూల్యములకు 1. కే. 2. 0. 4. 0 1 మొదలు 6 సీసాలవరకు రూ. 1.4-0
 తోకామయినా కత్తరిమోత్రంజీ నుండునా వాననా కావ్యం వచ్చు కోగులకు అతిశయిస్తే రహస్య నున్నా
 30. 300 మూల్యములకు 1. కే. 2. 0. 4. 0 1 మొదలు 6 సీసాలవరకు రూ. 1.4-0

301-684) తోకామయినా కత్తరిమోత్రంజీ నుండునా వాననా కావ్యం వచ్చు కోగులకు అతిశయిస్తే రహస్య నున్నా

సిద్ధమకరధ్వజ (ప్రైవేటురత్నావళి 920 పుట)

ఇది ఆయుర్వేదములలో మిక్కిలి ప్రసిద్ధిచెందియున్నది. ఇందు శుద్ధిచేసిన రసము, బంగారుము, కస్తూరి, వచ్చు కలపము మొదలగు విలువగల ద్రవ్యములు చేరియున్నది. ప్రైవేటురత్నావళి మొదలగు ప్రకారము నిర్వహించు చూడవలెను.

కో॥ స్వచ్ఛాతరవిచారో నకదాదివిషయకే॥ శుభాయోః వాంఛితానా॥ కామోద్దీపకృష్ణహా॥
 బుద్ధి, ఆయుర్వాజమును కృద్ధిచేయును. శరీరమునకు శాంతినిచ్చును. మోక్షుగ భావపుష్టికేసి కామోద్దీపకముగా కలిపించును. అతిమాత్రము, క్షయ, ముఖరోగములు, మొదలగు భావపుష్టికరములకు వ్యాధులలో మోక్షుగ నుపయోగకరము.
 తోకామయినా కత్తరిమోత్రంజీ నుండునా వాననా కావ్యం వచ్చు కోగులకు అతిశయిస్తే రహస్య నున్నా
 30. 300 మూల్యములకు 1. కే. 2. 0. 4. 0 1 మొదలు 6 సీసాలవరకు రూ. 1.4-0

ఆంధ్రఆయుర్వేద, ఫార్మసీ (లిమిటెడ్) వహలైన మూలభవము 1,12,925.

వార్షిక ఆదాయ లక్షీకవలె 2. యే., ఎస్. బి. సి. యమ్. గారిచే స్థాపించబడినది.

19 హాంకరోడ్డు హాంకరోడ్డు, మద్రాసు.

నిర్వహణ కర్తావ్యములకు కాస్తోక్తములకు ప్రసిద్ధి. క్యాబులలో ఉచితముగా పంపబడును.

మోసపునుదుల వలనను, ఇతరులు కూడ ఇదేమోస్తరుగా చేయుచుండుట వలనను

మోసపునుదుల.

(1) 145, హైరోడ్డు తిరునల్వేళ్ళనే మద్రాసు,
 (2) హైరోడ్డు, తిరువల్లి,
 (3) 405, టంకశాలవీధి, మద్రాసు.

పాండురోగము
 Serravallo
 టోనిక్ వైన్
 Tonic Wine
 టానిక్ వైన్
 బలహీనత

వెల్లూరు ఇ. సి. అండుకో., (లిమిటెడ్) ఉదకమండలం, మద్రాసు
 W. E. Smith & Co., Ltd, Ootacamund Madras.

తెలనులభము! ఫల మధుకము!
మోహిని తైలము
 వెల్లూరుకలను వెంచి నిగనిగ లాడించును.
 1 తుల్యములకు 1 సీసా 1.50 అత్యున్నత 0.12-00 మాత్రమే.
 ఆముత్యంజనుము డిపో, మద్రాసు.

తామర తైలము
 తామర, తీట, దురద మొదలగువాటికి మంచిమందు.
 తామర, తీట, గజ్జికి మంచిది దప్పి 1.50-0.00 మాత్రమే.
 ఆనేకయేండ్లనుండి యున్న తామర నాలుగైదు సార్లుగా రానినతోడనే పోయినదని నేలమండి మాట ప్రాచీనమున్నది.
 ఆముత్యంజనుము డిపో, మద్రాసు-బొంబాయి.

శ్రీ వీరేశలింగం స్మారక భవనము

బెంగుళూరు

ప్రారంభోత్సవము

బెంగుళూరులో శ్రీమతి కందుకూరు వీరేశలింగంపంతులుగారి స్మారక భవనము సూత్రముగ నిర్మించబడిన మందిరము యొక్క ప్రారంభోత్సవమును సెప్టెంబరు 16 వ తేదీ శనివారమునాడు మైసూరుసంస్థానపు దివానుగారిగుండు ఎ. ఆర్. బెన్సీగారు వి. సి. యస్. సి. యస్. వి. సి. యి. గావించిరి. చాలవలది శ్రీమతి కందుకూరు వీరేశలింగంపంతులుగారి ఆశీర్వాదములతో వీ ఆర్. బెన్సీగారు, వి. వెంకటరావుగారు, రావుసాహెబు బి. ఏ. వెంకటస్వామిసాయుడుగారు, కే.వి. ముద్దురావుగారు, (పితామహుని) మరొకరియ ప్రముఖులు హాజరైరి.

దివానుగారిని కమిటీసభ్యులు ద్వారమునకు పక్కరించి సత్కరించుటకు సభ్యులందరినీ పిలిచిరి. ఉత్సవము స్తోత్రము ప్రారంభించి ప్రారంభముచేసెను. వి. బాలసుందరం మొరళ్యూరుగారు సమాజకార్యదర్శి, దివానుగారికి స్వాగతములను జదివి దానిని పేటికలో నుంచి వారికి ముగింపించి ఆపత్రములో బహుసమాధము అచటగానించిన సమయము, యిచ్చు దేవునికి వసవయిన దెంపబడెను. ఈ సమాజమునకు ఆదర్శపాపివామములు జరిగెను. మందిర నిర్మాణమునకు 6240 రూపాయలమును స్వాగతములను పేటికలో నుంచి ఆపత్రమున పిరక దివానుగారు సభ్యులమును నిట్లు చెప్పిరి:-

ఉపన్యాసము

ఇప్పుడు చుట్టూనున్న బెంగుళూరులో బ్రహ్మసమాజ ప్రచారాభివృద్ధి కై నిర్మించబడిన సూత్రాధార ప్రారంభోత్సవము సంబులకంతయు సంతోషము. ఈ సమాజము రెండు వర్షములనుండి పనిచేయుచుండెను. ఈ సమాజమునకు చూడ సంఘసంస్కరణములలో ఆచారములు గల్గెను. కావ్యదర్శి లెక్కెను. సమాజమునది రెండువల 1896 ప్రభుత్వమునకు జరిగెను. ఆపుడు కే. రావుసాహెబు భర్తరత్నాకర ఆర్కాటు సారాయస్వామి మొదలగు గారు తేసి న భర్తము వలన సలము దొరకెను. ఇప్పుడు 26 సం॥ము లైక పిదప భవన మేర్పడెను.

ఇది కీ॥ శ్రీ వీరేశలింగం పంతులుగారి స్మారక భవనము నిర్మించబడిన పంతులుగారు దక్షిణ హిందూస్థానములో సంఘసంస్కరణలలో గ్రామ్యులు, వారి జీవితము సంఘ సంస్కరణలకు ఆదర్శప్రాయము. పంతులుగారు భార్యచార పరాధములకు బ్రాహ్మణకుటుంబముకు కంపించారు. వారికి విశ్వవిద్యాలయవిద్య లేదు. గట్టిగ పట్టుతో పని చేయువారు. ఆచారములను పాసిన సంఘసంస్కరణ. మాటలు మాత్రము లేవువారు కాదు. పంతులుగారు మా వాడుకగారి వలెనే శ్రీనిధియైనను, విశిష్టతల అభివృద్ధికి పాటుపడిరి.

సంఘసంస్కరణమునందే గాక, పంతులుగారు అఖనక వాఙ్మయ గ్రంథకర్తలలో ప్రసిద్ధి కెక్కిరి. వారు లెలుగు నాటకము, లెలుగు హాస్యపుంధములకు మార్గము కాసిరి. వీరికి మంచి భావనా కత్తిము, దీక్షయైన సామధూతియు గలరు. ఈ సమాజమునందే స్థాపనమునకు సంఘములో నిర్వహింపబడిన ఆకాశాంధకరము, గొప్ప బ్రహ్మసమాజములకు పంతులుగారి కిది స్మారకార్థ మునుచేతనమునా నాకే ప్రారంభోత్సవము జరుపుటకు చాల సంతోషముగ నున్నది. కావున నేను మిమ్ములను పంతులుగారి జీవితము నాదర్శముగ నుండు కొని వారి సిద్ధాంతముల ననుకరింపుచు కొనుచున్నాను.

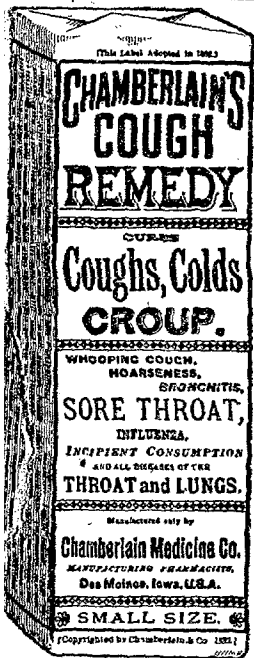
క్రీందటి జనవరిలో యాభవనమునకు రాజవేదాధికారి సర్దార్ సర్ ఎం. కాంత్ రాజ్ ఉరుగుగారు క్షణిచ్ఛానము ఇరియప్పుడు చాలత్వరలో భూమియైనదని చెప్పినప్పుడు.

ఈ సమాజము యిచ్చును ప్రకరణమునై బ్రహ్మసమాజముగావించిరి. శాకమాంసము, యాదవప్రాప్యమందలియు వాగుగ పనిచేయునని నమ్ముచున్నాను. లోలైన సామ్యముగూడ దారి తాసంకెదరక న మ్మిదము.

వీరేశలింగం పంతులు స్మారక భవనము ప్రారంభించబడినదని చెప్పుట కెంతయేని సంతోషముగ నున్నది.

దివాన్ గారు అంతకు మార్గములు చెబితే భవనద్వారమును వెండితాళపుచెవితో దోచిరి. కొంద రతిథులు, శ్రీమతి సహా లోడిలికి కల్పి హాంకూరిరి. పిదప దివానుగారు యాభాసము గలంకరించిరి. అప్పుడు పంతులుగారు కృతజ్ఞతా భార్యకంఠము లిప్పించి, పుష్పహారము చేయుటతో సభ ముగిసెను.

చేంబరేన్ గారి
దగ్గు నివారిణి
 దగ్గు, జలుబు, కాక వా
 యువు అను బిడ్డలకు వచ్చు
 రోగము, గొంతుపుండు
 గొంతురాపు, రొమ్ముపడి
 సెము, కుక్కదగ్గును, అన్ని
 రకముల గొంతు వ్యాధులు
 మొదలగునవి పటా పంచ
 లై పోవును, అన్నిజాగా
 లలో విక్రయించ బడు
 చున్నది. (2) 33

శతకర పాప విధి
 గ్రంథ కాగితములు Revised 720 పేజీలు
 మూడవకూర్పు Enlarged వెల రూ 2-0-0
 ఈ మాత్రన కూర్పునందే శతకర పాపములను
 జేర్చుటచేసి యీ గ్రంథరాజము సుమారు 180 పేజీలు
 పెరిగినది. ఇందు భక్తిమక్తి వైరాగ్యములను బోధించు
 నట్టియు, లోకాత్మలతోడను నీతి బోధకములగు
 దృష్టాంతములతోడను నిండియుండుటయు శృంగార
 రసము చిందునట్టియు శతకములు, పద్యరత్నములు
 మున్నగునవి ముద్రింపబడియున్నవి. 2570 రత్నములు.
విక్రొరియా డిపో,
మైలాపూరు - మదరాసు.

తెలకుప్పనివారిణి (157)
 చర్మమువైనందు తెలకుప్పలు వైపుతకలక పూచీగా
 తి దినములలో నయచును. శుద్ధ వనమాలికలచే చేయబడిన
 ఈ ఔషధము ఋషీశ్వరునిచే కనిపెట్టబడినది. నయముగానిచో
 ధరకు చెందితలు చెల్లించుదును. బుడ్డి 1-కి వి. పి. ఖర్చుతో
 సహాయము. ఈ తైలములు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను.
HAKIM ABDUL HAJI,
P. O. Kamtaul,
Arbhanga B. & O.

బహుమానము
వైద్య విద్య
 ఆయుర్వేద శాస్త్రములకు మార్గదర్శి
 అన్ని భాషలలో దొరుకును.
రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ,
(8198) 27, చిహులకాకుండ్లు, మదరాసు.

అందమైన మధుర చుక్క చీర 1-కి ధర రూ 5 లు
 16 మూలలు ధర ఆతిసరసము
 మాచుటకు మిక్కిలిగంభీరముగా
 నుండును. చాలా కాలము వరకు
 వాడుటకు వలెను.
 ప్యా సరిగ్గా చీర వెల 1-కి రూ 7-8
 సాపత్రి ,, 7-4
 తెల్లవామిడికాయల ,, 5-8
 జవ్వరకం ఎత్తుగడ్డకం గల 6-4
 పురుచ్చేరి రూ 6-0
 కబంజిల ,, 8-0
 బోజాకలర్ సరిగ్గా ,, 8-0
 కన్న 20 లకు వైన అద్దరు పంపునప్పుడు అద్దాన్ని పంపవలెను!
ఎన్. సి. అందు కంపెనీ,
320, తంబు వెట్టిపేటి, మదరాసు.

తురుష్క-విజయోత్సవములు-రాజమండ్రి
 (స్వకీయ విశేషం)
 17 క తేదీ సాయంత్రము, తురుష్క-విజయోత్సవము
 ను జరుపుటకై మాపుముగనున్న మహమ్మదీయ సోదరులు
 ఖిలాఫతు సంఘకార్యదర్శి యగు శ్రీ ఆగ్నోజమానేఖాను సా
 హెబుగారి నాయకత్వమున గొంతు యూరేసింపుడు సాగించు
 చు పువీపులవెల్లిరి. భద్రులతోను, మంజుల వాయిద్యముల
 తోను ఊరేగింపు వైభవముతో జరిగెను. బాలురు నాతీకు
 గీతములు ఉర్దూభాషలో కడుచునోపారముగా పాడిరి. ఖిలా
 ఫతు జండాలును పట్టుకొని మహమ్మదీయ
 బాలుర కుల్లాముతో పాడుదుండిరి. హిందువులుమాత్రం సత్స
 వముగా పాల్గొనిరి. ఆరాత్రి 9 గంటల వైద్యపరీక్షలుగా ప్రార్థన
 జరిగెను. ప్రార్థనకు ఆనోరుంది మహమ్మదీయులును కొందరు
 హిందువులును హాజరైరి, ఆగ్నోజమానేఖానేగారు స్థాపించి
 చిపోషించుచున్న అరబి నాతీకు పాఠశాలకు ప్రధానోపా
 ధ్యాయులగు సర్దును అబ్దుల్ హక్కుగారు ప్రార్థనను జరిపిరి.
 ఉత్సవము జయభద్రముగా కొనసాగెను.

నల్లమందు దొంగతనము
 కాకనాడే శేవులండి కొంత కాలమునుండి నల్లమందు
 రహస్యముగా బర్రాకు పంపుచుచున్నట్లు ఆనుమానింపబడెను.
 చిట్టాగంగునుండి ఆస్వానోప్పడు కొండటి క్రొవకుచ్చి కృష్ణాం
 తములందు నల్లమందుబాల్లకు బర్రాకు నివాస్యముగా యీల్ల
 మందును యెగురుచు చేయుచుటకు సామ్యియ్యచున్నా నని చె
 ప్ప బిడుచుండెను. కన్యమున సెల్యోగ
 నులు పోలీసు యిట్టి నేరస్థులను పట్టుకొనుటకు వేచియున్నారు.
 ఈదొంగతనముగా తీసికొని చాచిడిదనిపెట్టబడెను. బిడుచందు
 విశేషముగా యీతెల 14 తేదీ సాయంత్రము సుమారు 5 గం
 టలకు చుమ్ములపేట మూగపేట చుట్టూనునకు ఒకచోట
 పడవకు యెగురుచు చేయుచుటకువచ్చెను అదిగతి యిదివరకే
 తెలిసి కన్యమువారు పోలీసువారు కనిపెట్టి యిండి పట్టావాడ
 కు పడవలోని కిడి పుట్టె పుట్టె పుట్టె మండ కొంత
 మందిని పట్టుకొనిరి. అంతట అపరైనివాసులందఱు చేరి తమ
 మనస్సులను వినిపించుకొనుటకు ఎదుర్కొనిరి. దీనివలనఉభయ
 కక్షలవారికిని గాయములు తగిలినవి. పట్టావాడ ప్రదేశం పట్టు
 కొనబడినచోరిల్ల మందును దీసికొని పోలీసువారు. ఈ 15-వ
 తేదీని పోలీసువారును, వి.డి ఎఫ్ వారు అపరైవాడ గ్రామ
 మును (మూగపేట) చుట్టి దొంగిలించి వారిని నిలువబెట్టి ఆనవాలు
 పెట్టసాగిరి. సుమారు 40 మందిని అరెస్టుచేసిరి. తేను దర్శ
 ప్రతి నున్నది.

ఇది చూచితిరా?
 నిజము నమ్ముడు! అనాధనమనకు వచ్చును!!
 మీయొక్క జననకాలఖండియలు, తేదీ, వారము, సంవ
 త్సరము కాని జాతకము తేదీయెడల కయ్యు నానుము పంపుడు.
 సామదానకఫలములు, ఆయుర్దాయము, కళ్యాణసంకల్ప బుణ
 ములు దర్శిత, భాగ్యము, శ్రేయ, ఉద్యోగము కన్యకలు
 మహాదేశలకు ఫలములు (వామములకు రూ 8-0-0, పూర్వజాత
 కము ఆకా మహాదేశకాంతర్దేశఫలములకు 5-0-0, ఒక సంవ
 త్సరముకు సూక్ష్మఫలములు (వామములకు 1-4-0.
 పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.
శ్రీధర వెంకటసిద్ధాంతి,
 నేనునూరు, అంబాజిపేటపాస్టు, గోదావరి జిల్లా.

వైద్యధర్మప్రకాశిక
 మూడవకూర్పు ముద్రితము. వెల రూ 3-0-0.
 ఈ గ్రంథము హిందువులెల్లకు ముఖ్యముగ ద్వైజులకు
 అందు వైద్యులకు ఆశ్రయతోపకరమైనది. ఇందు ఆనేకధర్మ
 ములు వివరింపబడియున్నవి. ఇందు శ్రీమత్కృష్ణకావ్యత్రయ
 యొక్క నృసింహ సోమయాజులవారి జీవితచరిత్ర క్లుప్తముగను
 ప్రమరింపబడినది. మరియు శ్రీ సోమయాజులవాణిచే ప్రకటించ
 బడిన అన్ని గ్రంథములును గలవు. ఈ గ్రంథములన్నియు ముఖ్య
 యుగ ఈ వైద్యధర్మప్రకాశిక ప్రతివైద్యునియందును చుండవలసి.
 గ్రంథముల జాబితా (కాటలాగు) కోసవారు అర్ధజాబితా
 బంపిన బడయగలరు.
చీమకుర్తి బసవయ్య
గుంటూరు

స్వదేశి దీపములు
 ఇది కల్పితేని ఇట్టిదీచే హిందూ
 దేశ కర్మాగారమునందు చేయ
 బడినది.
 దీనిలో రెండు క్రొవ్వవత్తులను
 పెట్టుటకు మొరలుగలవు. ప్యాకింగు
 వి. పి. ఖర్చులతో సహా 1-కి ధర
 రూ. 10-4-0 లు మాత్రమే.
 క్రొవ్వవత్తు మొరలు లేకుండు
 ఊరువత్తుల నుండు మొర కావల
 సినవారు వివరముగా తెలిపిన ఆ
 ప్రకారముగా తయారు చేసి
 పంపబడును.
 ఉత్తములు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను.
S. RAMA Aiyer,
P. O. No 238, Calcutta.

వాణిప్రేన్ బెజవాడ
 ఎందుకు?
 చక్కని అచ్చుకు
 సాగనగు బెండుకు

మలయచందనము
గనేరియా అను పెరిగియున్నది దీనిని
 పద్యము లేదు. పిడికారితో కూర్చు
 ఎలుపు, తెలుపు, పచ్చ, ఆను మూడు
 విధముల సెల్యోగమును కూడా
 పూటలలో మాన్యును. శ్రీలంకకు
 వ్యాపకము కూడ ఇది రాజావధము,
 (1251) డబ్బీ 1 కి వెల 2-4-0
 గంభీర్య వార్షసి, రాయవరం(గోదావరిజిల్లా.)

కత్తికట్టలు - చాకులు
 కప్ప తాళములు.
 ఆంధ్రసోదరులచే చేయబడినవి. ప్రోత్సహింపుడు.
 వెంటనే ధరల క్యాటలాగును వ్రాయుడు.
 బి. సెల్యోగములకు అండ్ కో
 కట్టరు అండ్ లాక్ కేకర్నూలు.
 పెద్దాపురం (గోదావరిజిల్లా)
కెటిగ్రాఫిక ఆడ్రెసు: "ఇండి స్ట్రీసు" పెద్దాపురం

తెలకింపుడు! **కొనుడు!!**
 ఆంధ్రసోదరులారా!
 దీనివారి పుణ్యదినము
 త్వరలో రాబోవుచున్నది
 గదా! ఆకోజనమాతఃబట్టిల
 భగవంతులకు సమానముగనుం
 దునను, మేము స్వయముగా
 కట్టు, వై పంచమ సేనుంది
 వారము, ఇది 6 మూగలపా
 డవురి మూలలు వెడల్పు.
 నావాంకులలో తియారు
 చేయబడి మిగులసొంపున,
 పూరుదేశమందిరి మూగిన
 యమునందు నేటికొకరము
 గావింపబడియుండుకట్టా
 కట్టెనులకలనే యుండును.
 దీనివెల 1-కి రూ 3-12-0;
 1/2 డజను 10-9-0.
విటలా అందు కంపెనీ
పోస్టుబాక్స్ నెం 1249 బరు మగ్గరాసు.

వెంట్రుక లే ఆందము. రాలిపోకుండ, జాగ్రత్త!

వెంట్రుకలు దుశ్చైతన్యముతో పుట్టి రాకముననే త్వరతమము.
పుట్టికప్పుట మొదలు పెట్టినయెడల వెంట్రుకలు పాపములు.
అంతరితం రావలయును.

నడక
జామినీయూ చూసెను
చూడుట మొదలు పెట్టును.
ఇది విజ్ఞప్తి చేయబడినది.
వెంట్రుకలు పెట్టి బోగ, చూపును, కిలో మాంబ్య చూపును,
యది విజ్ఞప్తి.
వెంట్రుకలు విజ్ఞప్తి గాని, నిజము గాని యుండదు.
మీ వెంట్రుకలు మరల యెప్పుటి మెల్లదనమున గల్గి పట్టు
కొర ముండి మెరియ నుండును.
ఈ బోజుననే దీనిని పరిశీలించి చూడుము.
వెంట్రుకలు యెట్లు పుట్టి యున్నానో కనిపెట్టును.
జామినీయూ తలనూనె నిన్ను శక్తివంతముగా చేయును.
కల యెట్టి 1-2 ఒక రూపాయి. ఏ. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకము.
అన్ని వాళ్లలోను ఈ క్రింద తెలుపబడిన ప్రకారము
విక్రయించబడుచున్నది.

ఇది మందు లెక్కగా గ్రహించబడినది, మరియు లెక్క
కావలయును నూడ దొరకును, లేకున్న,
పాపము చేయుట:-

ఆంగ్లీయిండియన్ డ్రగ్స్ అండ్
కెమికల్స్ కంపెనీ,
155 బామ్బాయ్ రోడ్, బొంబాయి.

మీరు ముఖాన ద్రవ్యము, లేక అల్లెల కావలసినద్రవ్యము
"బుట్లో దిట్టబడు" ను వ్రాయుము.
ఇది విజ్ఞప్తి చేయబడినది. అత్యుత్తమమైన గుణముగలది.
1/2 క్రాసు బుట్టి 1-2 ఫర రు 2-0-0
1 క్రాసు " " 0-12-0
1/2 క్రాసు " " 0-9-0
కొన్ని చుక్కలు లేక రుమాలుయందు చల్లిన మిక్కిలి
మహావలసైన కానీ చుట్టుప్రక్కలకు వ్యాపించును.

పూర్ణిమ

A Tragedy?

కష్టాంతనాటకము !!

క్రొత్తనాటకము !!

పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహారావు పంతులుగారిచే వ్రాయబడినది.

పూర్ణిమపర్వదినమున గాజపాన క్షత్రియ కులవంతులగు లగు భట్టి కరాహరాజేంద్రులు వియ్యమునికై వివాహ
వేడుకలై దారెల్లుట. పరిణయకృత్యమునకు మాటు భూరికాహిత్య. వైవాహికతోరణముల క్రింద భూరికాహిత్యముల,
భట్టి రాజేంద్రుని చిత్రవధు. వెండ్లికొడుకు దేవరాజుగంధు మణిమునుండి పాతబోవుట, పునాహిత దంపతు లాతనికి
కరణ మిచ్చుట, అడవిదొంగల దొంగలు, సర్వవ్యయము గొల్పియిన రాజరాజులకు దొంగలవారయ్యట, పునాహిత
దంపతు లొక్క గోతర బూడ్చి పెట్టబడుట, కారణాదేవి సమాగమము, సర్వముగల గాంధర్వవివాహము, రక్తతర్పణ
ములు, వ్రాయబడు సాధ్యము కాని యెన్నెన్నో విచిత్రాంశములు, పాత్రప్రకృతి కల్పనవైవిధ్యము, ఈశ్వరకరుణ
విశేషము, ప్రపంచవైవిధ్య, అనువ్యవహారికత్యము, విధిబద్ధత, సాహిత్యపరమార్థము, చరిత్రాంతములను
నొడలు జలదరించుటలు, సుమనోహరమైన మనసులు, కన్నులు ధామళముగ, బ్రహ్మాంశములు, అహంభావ
విచ్ఛేదన మగునటులు, ప్రాపంచిక లంపట తిరగదలి మనస్సును బుద్ధియు నీశ్వరాగ్రహము నొనర్చుటకు దృఢసంకల్పము
కలుగునటులు రచించబడిన నాటకరాజము.

నలయవారు:-

పానుగంటి రాజారావు,

పి. తా. పు. ర. (గోదావరి జిల్లా) అని వ్రాయవలెను.

వైద్యరత్న పండిత, డి. గోపాలాచార్యులగారి

(1045)

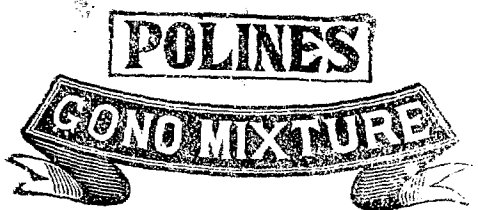
కలరా ఔషధములు

మాకలరామందులు అనేక ముగిసిపాలిటివారిచే పొగడబడియున్నవి.

ఈ రాజధానిలో ఈకలరావ్యాధికై యుపయోగింపబడు మందులలో నెల్ల మాకలరామందులు
శ్రేష్ఠమైనవి ఖ్యాతమహించెను: 1045-3

మామందులు కలహాట కలరా లేదనియే నమ్మవచ్చును. మేము అనేక వేలదలలకు ఇచ్చిచూచి దీనిమహిమను తెలి
సికొని యున్నామనుట అతిశయోక్తిగా నెంచరాదదు. పసివిడ్లు మొదలు కృష్ణలకణకు అంతకును, గట్టి శ్రీలకు
నూడ వీనిసంయోగింపవచ్చును. ఇతివంతులవలె నివి మూత్రమును బంధించుట మొదలగు దుర్గుణములకు చోటివ్యభు.

కర్పూరాద్యలిప్తము 6 ఔన్నుల సీసా రు 0-12-0 } కలసి ఒక సెట్టు రు 1-2-0
విషాచి సంజనని మూత్రము 12 0-6-0 }
తంజివిలాసము. పండిట్, మద్రాసు. ఆయుర్వేదాశ్రమము. 41, ఆచారప్ప వీధి మద్రాసు.

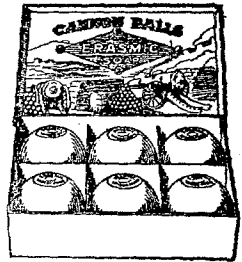
18 సంవత్సరముల నుండి చాలా ప్రసిద్ధి చెందినది.
ఈ ఔషధము గోరీయా మొదలగు అన్ని విధములై
ములకు గ్యాంగ్రేగా చెప్పబడినది. ఇది శుభ్రపద్ధత
వినయాచిత మూత్రమే తయారుచేయబడినది. ఒక క
తారు నేవించిన ఉపశమము ఇచ్చును. 12 గంటల కాలము
వ్యాధిని ఆపును. అందు గోరీయలో వ్యాధిని నిర్మూలము
యును. ఇంతకు మించి వ్రాయబడినది. ఒక సీసామందు తెప్ప
చుకొని నేవించినపిదప గోరీయలో అనుభవముగల గుణము
తెలియగలదు. పోస్టుచార్జీతో సహా బుట్టి 1 కి రు 1-7.
పండిట్ కి రు 6-10-0 మూడింటికి రు 9-12-0 మాత్రమే.
[8458] ఈ ఔషధములు యింగ్లీషుగా వ్రాయబడు యెడల
D. Polines & Co.
Chemists, No. 3 Harimohan Roy Lane
Calcutta

పుటల 180 పుస్తకము ఉచితము

ఆరోగ్యమును శాశ్వతశుభమును పొ
దుట స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను అనుస
రించుటవలననే కలుచున్నది.
ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆరోగ్యముగల
కలుగజేసి శరీరసౌఖ్యమును దృఢపరచును. ఆయుర్వి
ధిని ఇప్పించును.
ఈ పుస్తకము ఇనాముగా నీయబడును.
పోస్టుచార్జీయు మేమే భరించి పంపెదము.
నెంట్ వ్రాయుము.
వైద్యశాస్త్ర మనశ్శాస్త్ర గోవిందజీ,
ఆతంక నిగ్రహ ఔషధాలయము.
26. బ్రాడ్వే, మద్రాసు

Are you in the Full Glory
OF
Manly Strength
If not, you are in urgent need of radical
remedy to regain your strength and
Manly Power
TRY BRISHYA JOGA
Prepared on the basis of Makandawa
Gold, Musk, etc., in assimilable form.
It Guarantees Results.
It quickly renews VIGOUR and VITALITY
and restores power of SUPER-MANHOOD
Price one Phial (to last 30 days)
Rs. 6-4. Per V. P. P. Rs 6-10.
THE
Kalpataru Ayurvedic Works
(Hd Office) 94 Grey Street,
173-1, Harrison Road,
Bara Bazaar Branch
CALCUTTA.

ERASMIC

శ్రేష్ఠమైనది

మంచి ఫలితము గలది. అందరు ఉపయోగించు కొ
చ్చును. గొప్ప కేషియల్ సహాయముతో శుభ్రమగు వస్తువు
తో తయారుచేయబడినది. (ఎ)
ఇమిటేషనులను చూచి మోసపోకుము.
అన్నిస్థాన వర్తకులవద్ద దొరకును.